

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.

Fél évre ... 18 kor.

Egy negyed évre 9 kor.

Egy óra ... 3 kor.

Nyilttári közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, június 9.

Eszterházy Móric gróf miniszterelnök.

— Döntött a király. — Andrassy Gyula gróf Wekerle Sándor ellen. — Az új miniszterelnök a pártkörökben. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése.

Mint az *Aradi Közlöny* ma délután rendkívüli kiadásában tudatta, a király *Eszterházy Móric* grófot, az alkotmánypárt tagját, bizta meg kabinet alakítással. *Eszterházy* gróf a megbízást elfogadta. A király ma reggel érkezett Budapestre, egész nap politikusokat fogadott. A döntés váratlanul történt.

A politika eme nevezetes és izgalmas, érdekes eseményekben gazdag napjának történetéről a következőket telefonálja tudósítónk:

A király érkezése.

Károly király ma reggel Budapestre érkezett. Az udvari vonat pontosan hét óra harminc perckor állott meg a nyugati pályaudvar fedett csarnokában.

Az uralkodó ezuttal először érkezett a királyné nélkül magyar székesfővárosába. Károly király tábori egyenruhában lépett az udvari váróterem előtt álló diszmagyaros urak elé. *Tolnay Kornél*, az államvasutak elnökgazdája, *Bárczy István* polgármester, *Boda Dezső* főkapitány meghajlással üdvözölte. A felséges ur mosolyogva, hangosan köszöntötte őket:

— Jó reggelt kívánok.

Elsőnek *Tolnay*val beszélgetett a király, azután *Bárczy*hoz lépett, akinél hosszasan érdeklődött közlelmezési ügyekről. Végül *Boda* főkapitány előtt állott meg.

— Jobban van, egészséges már? — kérdezte a király.

— Jobban vagyok, felséges uram — válaszolta *Boda*.

Az uralkodó azután részletesen érdeklődött a délutáni választójogi felvonulás iránt. Azt kérdezte *Bodától*, hogy mikor kezdődik a munkások és polgárok együttes felvonulása, meddig tart és sokan lesznek-e?

Boda azt felelte, hogy a felvonulás két órakor kezdődik, remélhetőleg fél hatkor véget ér és előreláthatólag igen sokan lesznek.

Ő felsége végül közlelmezési kérdésekre terelte a beszélgetést, azt kérdezte, vannak-e nagyobb élelmezési nehézségek, mire *Boda* azt felelte, hogy szükösen kibírjuk az új termésig.

Károly király a fogadtatás után beült udvari utójába *Lobkowitz* főhadsegéddel és felhajtattott a Várba. A nyugati pályaudvar előtt álló tömeg lelkesen megéjlenezte.

Az udvari vonattal érkezett báró *Burián* István közös pénzügyminiszter is, aki titkárával ugyancsak felhajtattott a Várba.

A király kíséretében Budapestre érkeztek:

Hohenlohe herceg, első főudvarmester, Martnerer altábornagy, főhadsegéd, Brougter al-

ezredes és Hunyady őrnagy szárnysegéd, *Walterskirehen* gróf külügyminiszteriumi titkár, *Nagy báró* kabinetirodai osztályfőnök, *Pápay* kabinetirodai tanácsos, *Kray* udvari titkár, *Grollmann* kormánytanácsos, *Prileszky* udvari gazdasági igazgató, *Maresch* udvari utazási igazgató és *Bielka dr.* udvari orvos.

Döntést érlelő audiencia.

A királyhoz kihallgatásra meghívott politikusok közül elsőnek *Eszterházy Móric* gróf érkezett a várba, főhadnagyi egyenruhát viselt. *Eszterházy Móric* gróf 9 óra előtt néhány perccel járult kihallgatásra a király elé. Audienciája negyed 10 órakor ért véget. Fővárosi munkatársunknak kijelentette, hogy őfelsége nagy legyesen fogadta, kérdéseket intézett hozzá, melyekre ő legjobb tudása szerint válaszolt.

Ezután *Batthyány Tivadar* gróf következett, akinek egy órás kihallgatása után *Serényi Béla* grófot, *Láng Lajos* bárót és *Bethlen István* grófot fogadta az uralkodó. *Bethlen István* gróf audienciájáról a következőket mondotta:

— A felség kegyesen érdeklődött minden aktuális kérdés iránt. En mindenre teljesen őszintén válaszoltam.

Batthyány Tivadar gróffal az uralkodó közölte, hogy *Bárczy István* polgármester kihallgatása rendben van és délután fogja őt audiencián fogadni. *Bethlen István* gróf, *Láng Lajos* báró és *Serényi Béla* gróf kihallgatása után délben nem politikusok jelentek meg kihallgatáson a királynál. Nagy föltűnést keltett, hogy fél 1 órakor *Andrassy Gyula* gróf jelent meg a vár udvarán. Az újságírók ez alatt *Bethlen István* gróffal beszélgettek, aki kijelentette, hogy mint minden aktuális és fontos kérdés, természetesen a kormányválság is szóba került a kihallgatáson. A választójog dolgában tett előterjesztéseit őfelsége szintén kegyesen fogadta.

Andrassy Gyula gróf fekete Ferenc József kabátot és fekete cilindert viselt és *Pallavicini György* őgrófot kísérte. Utközben *Bethlen István* gróf néhány szóval informálta pártvezérét audienciájának lefolyásáról. *Pallavicini György* őgróf munkatársunknak kijelentette, hogy *Andrassy Gyula* gróf ma reggel soronkívül kapott meghívást az uralkodóhoz.

Andrassy és *Apponyi Albert* gróf együttes kihallgatáson jelentek meg. *Apponyi Albert* gróf fél 12 órakor *Földes Béla* kíséretében érkezett.

Ezután *Láng Lajos* báró jött le, de nem nyilatkozott az újságíróknak.

Időközben nagy sürgés-forgás keletkezett a vár udvarán. Idegen német tisztok jöttek-men-

tek, katonai autók roboztak ki és be. Háromnegyed 11 órakor gyalog érkezett meg *Burián* báró. Néhány pillanattal később udvari autón *Lobkowitz Zdenko* herceg távozott. *Serényi Béla* gróf háromnegyed 12 óra előtt néhány perccel jött le, a kérdésekre kijelentette, hogy a helyzet e pillanatban még bizonytalan és zavaros, de az a meggyőződése, hogy átmeneti kabinet fog következni. A király főként gazdasági kérdésekről beszélgetett vele.

Andrassy és *Apponyi* fél 12 órakor együtt járultak a király elé, aki, háromnegyed óra hosszat fogadta őket egy negyed 1 órakor jöttek le *Andrassy*, *Apponyi* és *Láng Lajos* báró. Mosolyogva válaszoltak az ott várakozó újságírók kérdéseire, azt mondták: lehet, hogy a válság még ma eldőlt. *Andrassy* azt mondotta: ez nem bizonyos, de a megoldás most már okvetlenül gyors tempóban fog bekövetkezni. A döntés mindenesetre közel van. — más kérdésekre választ nem adtak.

Apponyi Albert gróf ma reggel érkezett meg *Eberhardról*, vonata másfél órát késott. Lakásán azonnal fölkereste *Eszterházy Móric* gróf, aki elmondotta hogy *Andrassy Gyula* gróf fél 12-re meghívást kapott kihallgatásra. Eközben *Apponyi* birtokáról távirat érkezett, hogy a kabinetiroda meghívóját ott akarták kézbesíteni, nemsokára pedig telefonon kerették föl, szintén fél 12-re a királyi várba.

Wekerle a programjáról.

Ezután *Wekerle Sándort*, utána *Tisza István* gróf miniszterelnököt fogadta a király. Az uralkodó *Tisza István* grófot a várkertben sétakihallgatáson fogadta.

Wekerle Sándort kihallgatása után az újságírók fölkeresték *Uri-utcai* lakásán. Kijelentette nekik, hogy a kormányalakításban még nehézségek vannak, nem bizonyos, hogy ma megtörténik a döntés.

Ezután a választójog ügyében kérdezték meg *Wekerlet*, hogy az rendben van-e már?

— Részünkről rendben, — válaszolta *Wekerle*, — csak nekik is elég legyen ez.

— Kiknek? — kérdezték az újságírók, — a Károlyi pártnak?

— A legszélsőbb választójogi blokknak — válaszolta *Wekerle*.

— És mi van a kiegyezéssel? — kérdezték tovább az újságírók.

— Azt hiszem, — mondotta *Wekerle Sándor*, — hogy elég hosszú kiegyezés lesz és ebben a kérdésben is még nehézségek vannak.

— A kiegyezésre vonatkozólag van kegyelmességednek valami közbeeső programja?

— Nem — válaszolta *Wekerle*. — Nekem az egész vonalon megvannak a magam határo-

zott terveim, amelyeknek megvalósítására meg is van a hajlandóság.

— Lesz ma döntés! — kérdezték végül az újságírók.

— Dehogy, semmiesetre sem, — válaszolta Wekerle. — A dolog még pár napi tárgyalást igényel.

— A politikusok között?

— Itt is és Bécsben is, — fejezte be Wekerle Sándor az intervjút.

Délután háromnegyed 4 órakor Lukács László érkezett meg automobilján a királyi várba. Tisza István gróf audienciája után járult a felség elé. Tisza István gróf egynegyed öt órakor lépett ki a Várkert kapuján. Az újságírók kérdésére, hogy mondhat-e valamit így válaszolt:

— Ismernek, nekem van egy régi rossz szokásom, hogy soha semmi mondanivalóm nincsen.

Eszterházy Móric gróf miniszterelnök.

A késő délutáni órákban arról a meglepő fordulatról jött értesítés, hogy a király véget vetve a kormányválságnak, **Eszterházy Móric grófot, az alkotmánypart tiatal és nagytehetségű tagját, — akit két audiencián fogadott — bizta meg a kormányalakítással.** Lukács László kihallgatása után fél 5 órakor Eszterházy Móric gróf újabb, igen rövid kihallgatáson jelent meg az uralkodónál. Gyalog távozott ezután és a miniszterelnöki palotába ment.

A Szent György-téren Bárczy István Budapest helyettes főpolgármestere újságírókkal beszélgetett, akik audienciája felől érdeklődtek. Eszterházy Móric gróf odalépett a kis csoporthoz és így szólt:

— Uram, ötélsége megbizott a kabinetalakítással s én a missziót eivalaltam.

A Budapesti Tudósító illetékes helyről értesül, hogy ötélsége kabinetalakítással megbizta Eszterházy Móric gróf titkos tanácsost, országgyűlési képviselőt, aki e megbízatást vállalta.

Eszterházy Móric gróf 1881. április 27-én született, a komárommegyei Pusztamajkon. Tanulmányait a szülői házban kezdte és a budapesti és oxfordi egyetemeken folytatta. A főrendiháznak örökös jogon tagja. 1906-ban választották meg először a tókeresbési kerületben, az 1910-ik évi általános választáson pedig ugyanabban a kerületben pártonkívüli 67-es programmal. Igen kiváló képzettségű tagja a Háznak. Tisza István gróf volt miniszterelnök fölkérésére több ízben közvetített az ellenzéki pártok és a kormány között. A közelmúltban ugyancsak Tisza István gróf fölkereste őt az átmeneti gazdasági ügyek intézésére miniszteri hatáskörrel. E megbízatás elől azonban pártvezérének ellenzése miatt Eszterházy Móric gróf kitért:

Az új miniszterelnök a háború alatt különösen közéleti és munkáskérdésekkel foglalkozott. A legutóbbi parlamenti ülészakban többször intézett interpellációt a kereskedelmi miniszterhez a hadimunkára kirendelt munkabére miatt. Legutóbb pedig amiatt interpellált, mert a hadsereg részére dolgozó konfekciós vállalkozók levonták a munkásoktól a cénaárát, amit a szerződés határozottan tilt. Az ő közbelépésére reformálta meg a miniszter a munkabérbizottságok eljárását is. Eszterházy Móric gróf szociális ügyeknek lelkes uttörője,

álláspontját sokszor kifejtette a Házban és felszóalásaival határozott sikert aratott és rokonszenvet szerzett magának.

Egy beavatott politikus így nyilatkozott:

— Ma délután még a legösszegebb jelölt Wekerle Sándor volt, aki fél 3 óra előtt tíz perccel érkezett meg a várpalotába. Kihallgatása végződött három óra után 12 perccel. Távozásakor azt mondotta barátainak, hogy semmi újság nincsen. Wekerle tehát nem kapta meg audienciáját a kormányalakításra való megbízást.

— Andrassy Gyula gróf legbensőbb politikai barátjától azt az értesítést kaptam, hogy Wekerle Sándor miniszterelnökségét Andrassy hiusította meg, aki Wekerle iránt mélyszéges ellenszenvvel viseltetik. O mind nt elkövetett, hogy Wekerle kibontakozási

Szivélyes fogadtatás a pártkörökben.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A déli órákban vált ismeretessé, hogy Wekerle Sándor kabinetalakítása elé nagy nehézségek gördültek és hogy nem Wekerle lesz az új miniszterelnök. Dacára ennek, amikor délután 5 óra felé ismeretessé vált, hogy Eszterházy Móric grófot bizta meg a király a kormányalakítással, ez az összes politikai körökben, kivéve azt a néhány urat, akik előre tudomást szerezhettek erről, nagy meglepetést keltett. A pártkörök arra a hírre, hogy megvan a designált miniszterelnök, természetesen megteltek.

A munkapárt körhelyiségei, dacára az óriási hőségnek, már korán zsutolásig megteltek és élénken tárgyalták az eseményt. Fél nyolc óra előtt jelent meg a körben Tisza István gróf volt miniszterelnök, akit zajos óvációval vettek körül. Általános hangzattal, hogy Eszterházy Móric gróf igen szimpatikus tagja az ellenzéknek, akitől nem lehet megtagadni a komoly igyekezetet és akaratot. Javában tartott a beszélgetés, amikor az ajtón belépett Eszterházy Móric gróf, világos nyári öltönyben. Tisza István gróf hozzálépett és mosolyogva mondotta:

— Talán be akarsz lépni hozzánk?

Majd a legbarátságosabb módon üdvözölték egymást. Az új miniszterelnök elmondta, hogy azért jött, mert Khuen-Héderváry Károly gróft keresi. Mintán Khuen gróf nem volt jelen és telefonon sem lehetett megtalálni, Eszterházy néhány perc múlva elhagyta a kört.

A párt tagjai ezután tovább folytatták a megbeszéléseket, melyből megállapítható volt, hogy a párt tagjainak az álláspontja teljesen a régi maradt. Az állami szükségleteket megszavazzák és addig akadályt nem gördítenek az új miniszterelnök útjába, amíg az útközöntra — a választójogra — nem kerül a sor. Kilenc óra után megjelent a pártban Khuen-Héderváry Károly gróf is, aki az Aradi Közlöny fővárosi tudósítója előtt a következőket mondotta:

— Eszterházy Móric gróf a magyar parlamentnek kétségkívül egyik igen szimpatikus személyisége. Gyakori, igen viharos harcokban vált ki magatartásával ellenzéki elvtársaitól és az ellenzéki álláspontjának hangsúlyozásával. A munkapárttal szemben való magatartásában hiányzott az a merevség, ami a többi ellenzéki szónokot jellemezte. Korai lenne ennél, ma többet mondani. Nem is modhatok többet. Ma még nem ismerjük a designált miniszterelnök programját.

Az alkotmánypart helyiségeiben is nagy számmal jelentek meg a kör tagjai még a kor

tervét keresztül huzza és úgy látszik ez sikerült is neki. Andrassy nem volt hajlandó tarcát vállalni Wekerle kabinetjében és politikai barátait is visszatartotta ettől. Latba vetette ezenkívül minden befolyását a Károlyi Mihály gróf vezetése alatt álló függetlenségi pártban. Így ezeken a helyeken is hajótörést szenvedtek Wekerle Sándor kísérletei.

Andrassy egyik régi hive bizalmasan szintén kijelentette, hogy Wekerle Sándort még sokkal jobban gyűlöli, mint Tiszát.

Este 7 órakor Berzeviczy Albertet fogadta kihallgatáson a király. Lukács László kihallgatása után Szapary László gróf érkezett a királyi várba és hosszabb ideig tartózkodott ott.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Tisza István gróf volt miniszterelnök kizárólag folyó ügyekről tett jelentést az uralkodónak.

délutáni órákban. Fél nyolc órakor érkezett a pártba Andrassy Gyula gróf, aki az Aradi Közlöny fővárosi tudósítójának a következőket mondotta:

— Igen örülök Eszterházy gróf designálásának és támogatni fogom. Programjáról én nem beszélhetek. Arról majd neki kell nyilatkoznia.

Valamivel nyolc óra után jelent meg a pártkörben szűkebb körű baráti kíséretével az új miniszterelnök, Eszterházy Móric gróf, akit a párt tagjai zajos éljenzéssel és percekig tartó ünnepléssel fogadtak. — A miniszterelnök csak rövid időt töltött a körben.

Az Apponyi-féle függetlenségi pártnak ma este értekezlete volt, amelyen Apponyi Albert gróf ismertette a válság lefolyását és előadta a kibontakozás ama feltételeit, amelyhez a párt köti magát. A párt arra az álláspontra helyezkedett, hogy várakozással néz a kibontakozás elé és megvárja, amíg az új miniszterelnök programját megismeri. Ha ez a program megfelel a párt álláspontjának, úgy a párt támogatni fogja az új miniszterelnököt.

A megbeszélés tartott még, amikor megérkezett Eszterházy Móric gróf miniszterelnök. A párt tagjai lelkes éljenzéssel fogadták és Apponyi Albert gróf a következő szavakkal üdvözölte:

— Örömmel üdvözöllek téged, mint designált miniszterelnököt. Nagy megnyugvással fogadtuk designálásod hírét. Meg vagyunk győződve, hogy a királyi megbízatás tetőtől talpig jó, becsületes magyar embert ért.

Eszterházy a következőkben válaszolt:

— Mélyen meg vagyok hatva és engedjétek meg, hogy ebben a pillanatban tartózkodjam minden vélemény nyilvánítástól. Legyetek azonban meggyőződve, hogy igazi magyar kötelességérzettel vállaltam a megbízatást és igyekezni fogok annak megtelelni. Ebben az érzésben kérem a ti támogatástokat.

Eszterházy Móric gróf ezután bizalmas tanácskozássra vonult vissza Apponyi Albert gróffal. A megbeszélés fél óra hosszat tartott.

A beszélgetés után Apponyi Albert gróf fogadta fővárosi munkatársunkat és a következőket mondta neki:

— A designált miniszterelnök személyiségét a függetlenségi negyvennyolcas párt nagy szimpátiával fogadja. A párt szívesen feltételezi, hogy az új miniszterelnök programja olyan lesz, hogy ez lehetővé tegye, hogy az általa alakítandó kormányt átmenetileg támogassa. De, természetesen végleges állástoglalásunk csakis

akkor lesz lehetséges, ha nagyjából megismerjük azokat az alapokat, amelyek az új miniszterelnök a ráruházott feladatokat megoldani szándékszik.

A Károlyi pártban a párt tagjai szintén nagy számmal jelentek meg. Nagy örömmel állapították meg a mai mozgalom sikerét és azt a szívélyes fogadtatást, amelyben a király Bárczy István polgármestert részesítette. A designált miniszterelnököt illetően a párt tartózkodó álláspontot foglal el.

Károlyi Mihály gróf az Aradi Közlöny fővárosi tudósítójának a következőképpen nyilatkozott erről:

— Személyesen igen szimpatikus nekem Eszterházy Mór gróf, de politikai cselekedeteimben nem engedem magamat személyes szimpátiáktól vagy antipátiáktól vezéreltetni. Programját nem ismerem és ennél fogva én és pártom egyelőre várakozó álláspontot foglalunk el vele szemben.

A néppárt tagja szintén nagy számmal voltak jelen a pártkörben. Az új miniszterelnökkel szemben a legnagyobb rokonszenv mutatkozott. A végleges állásfoglalás itt is csak a programjának megismerése után történik, de már ma is nagy bizalommal tekintenek Eszterházy Mór gróf vállalkozásai elé. Megjelent nyolc óra körül itt is Eszterházy Mór gróf és a párt tagjai melegen üdvözölték.

A Károlyi-pártot azért nem kereste fel az új miniszterelnök, mert a párt tagjai már nyolc óra körül társas vacsorára mentek.

Kombinációk.

Ugy hírlik, hogy az új kabinetben a következők fognak részt venni:

Mezőssy Béla
Hunyady József gróf,
Serényi Béla gróf,
Bethlen István gróf,
— Ugron Gábor.

Élelmezési miniszter Sztérényi József lenne,

népjóléti miniszter pedig Vázsonyi Vilmos. Mindez persze csak kombináció.

Skerlecz Iván báró, horvát bán beadta lemondását.

A demokraták tanácskozása.

Budapestről telefonálják: Ma este Vázsonyi Vilmos lakásán értekezlet volt, amelyen Vázsonyi, Garami Ernő és Károlyi Mihály gróf vettek részt. Megbeszéltek az új miniszterelnök kinevezésével előállott politikai helyzetet. Károlyi Mihály gróf és Vázsonyi Vilmos azután Andrassy Gyula gróffal hosszasan és behatóan tanácskoztak.

Csendesül az Isonzói csata.

Budapest, június 8. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér:

A Meesti Canesci szakaszon időnként élénk ágyuharc. Egyébként nincs ujság.

Olasz harctér:

Az Isonzónál tegnap nem volt különösebb harci tevékenység. Egy elengedhetetlen repülő, akinek gépe a mi jelzéseinket viselte, arcvonalunk mögött bombákat dobott le. A hét közteség fensikjén az olasz útegek továbbra is élénken működnek. Az ellenség repülőinek tevékenysége is igen élénk volt.

Délkeleti hadszíntér:

Változatlan. A vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Budapest népe a királyhoz.

— A főváros választójogi ünnepe. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: A főváros polgársága és munkássága, ugyszólván az egész Budapest, ma délután nagyszabású demonstrációval tüntetett az általános titkos választójog mellett. Mintegy 150.000 ember volt az utcákon. Délután 2 óra körül megállt a munka. Felkeltőkor már meglátszottak a város képen a készülődések: rendőrök, csendőrök vonultak fel. A tömeg, mint az ár, elöntötte az utakat. A városháza felé, mint négy folyamból, ömlött a nép, a Károly-körutról, a Rákóczi-utról, a Dohány-utcából és a Vilmos császár-utról. A városháza negyedik udvarán állították fel az emelvényt, amely körül a demokrata-párt, a szociáldemokrata-párt és a többi választójogos testületek vezetői foglaltak helyet.

Az utcákon minden ember kalapján piros választójogi jelvény volt. „Csak olyan kormányt támogatunk, a mely általános titkos választójogot hoz” felirással. Osztogatták a választójogi bloknak a memorandumát, amelyet a választójogi bizottság nevében Vázsonyi Vilmos és Garbai Sándor írtak alá. A Károly-köruton százezer ember állt. Fej-fej mellett volt összezsúfolva és az egész környék visszhangzott az éljen kiáltásoktól. A városháza udvarán pedig negyvenötvenezer ember szorongott. Az emelvény körül három óra felé megjelentek a szociáldemokrata párt vezetői, Garbai Sándor, Bokányi Dezső és Buchinger Manó. Fél négy óra tájban érkeztek meg Vázsonyi Vilmos és Károlyi Mihály gróf, akiket a tömeg hatalmas éljenzessel fogadott. Mielőtt a gyűlés megkezdődött volna, a nép a szociáldemokrata párt szónokait kívánta hallani. A városháza első emeletének egyik ablakából többen beszédet intéztek a tömeghez.

Fél négy óra körül a polgármester előszobájában gyülekezett a választójogi bizottság tíz tagú küldöttsége Székely Ferenc volt igazságügy-miniszter vezetésével.

A küldöttség felkérte Bárczy István polgármestert, hogy jöjjön le a városháza udvarára és hallgassa meg a szónokok kérését.

A polgármester a küldöttséggel lement és a tömeg hatalmas éljenzessel fogadta. A polgármesterhez Vázsonyi Vilmos beszélt.

Azt mondta, hogy titkos tanácsosok titkos tanácsai után ime itt egybegyűlt a budapesti nép tanácsa, hogy nyilvánosan adja meg a maga tanácsát. Itt az ideje, hogy az általános, titkos, egyenlő választójog győzzön és uralkodjék a politikában is. Mi erős magyar népet akarunk, amelyet erőssé tesz az, hogy egybeforrasztjuk a dolgozó magyar nép fiait. Polgármester ur! Atadjuk önnek Budapest népének írásba foglalt egységes akaratát és arra kérjük, hogy adja át királyunknak, akinek szavát hangoztatjuk, amikor azt kiáltjuk, hogy: jogot a népnek.

A polgármester csak néhány szóval válaszolt. Ezeket mondta:

— Büszke vagyok erre a küldetésre, mert azt érzem, soha sem voltam igazabban polgármester, mint ebben a percben. Becsülettel és hűséggel fogok e megbízásnak eleget tenni. Legyen meg mielőbb és éljen a demokratikus, új Magyarország.

Alig esillapult le az éljenzés, amely Bárczy István polgármester szavait fogadta, Garbai Sándor beszélt a tömeghez. Hangoztatta, hogy meg kell várni a döntést. — Erőnk megmutattuk — mondta — és meg fogjuk mutatni, hogy nem lehet a nép akarata elé mesterséges

akadályt gördíteni. Várjuk be a király döntését.

Zugott az éljenzés és a tömeg a kijaratok felé özlött. Az utcákon felhangzott a vezérszó:

Menjünk a várba.

Budára már két óra körül megjött a híre annak, hogy a munkásság a demonstráció alkalmával a városházán történt események után tömegesen fel akar vonulni a várba. Erre a hírre megtették a szükséges intézkedéseket. Délután három óra körül egy gyalogezred szakaszai szállták meg a Vár előtt az utakat és őrszemeket küldöttek ki. Délután fél öt óra körül a Föld-utca tájékán kisebb csoportok tüntek fel, amelyek át is jutottak a Lánchidra Budára. Később nagyobb tömegek jöttek és akkor a katonaság elzárta a hidat és senkit nem bocsájtott azon keresztül. A folytonosan növekvő tömeg előbb az általános titkos egyenlő választójogot élte, majd: *Fel a királyhoz Budára!* hangzott minduntalan. A helyzet nagyon kritikus volt. Gyalogosok vonultak fel a Ferenc József-térre, a rendőrszakaszok is megjelentek és a lovasrendőrök is. A katonaság kordont vont, amelynek közepén elhelyezkedtek a rendőrök. A tömeg nyugodtan viselkedett és hat óra tájban a hid előtt a tömeg fel is oszlott, minden beavatkozás nélkül.

A tömegnek egy másik része, amely nem indult a Lánchid felé, a Károly körutnál kezdett oszlani. A rendőrök ennek a tömegnek egyik részét beszorították a Rózer bazárba és Placsek-féle áruházba. Itt Pertik rendőrtelügye husz rendőrrel utjukat állta és kijelentette, hogy valamennyiüket foglyának nyilvánítja. Erre a tömeg megtámadta a rendőröket, akik viszont neki estek a zavargóknak és nagy dulakodás keletkezett. De a rendőrök nem házalták a kardjukat. Amikor

egy gyerek egy hatalmas kődarabbal beverte az áruház kirakatát,

a rendőrök a tömeget a Deák Ferenc-tér felé szorították. Egy másik rendőrcsapat a Károly-körutra nyomta vissza a tömeget, végül sikerült őket a Dob-utcába és Dohány-utcába beszorítani, ahol feloszlatták a zavargó tömeget. Ezenkívül minden különösebb incidens nélkül folyt le a demonstráció.

Bárczy a királynál.

A király ma délután öt óra körül fogadta Bárczy István polgármestert a Vár kertjében. A polgármester mindenképp átnyújtotta a királynak Budapest székesfőváros hódoló feliratát. Őfelsége április 28-án kelt legfelsőbb kéziratában kijelentette, hogy a választójog oly kiterjesztését kívánja, amely a magyar állam létérdekeinek tekintetbe vételével a jelen nagy időknek és a nép által hozott áldozatoknak megfelel. A város közgyűlése, amely már több ízben állást foglalt az általános titkos választójog mellett feliratában egyhangú határozattal üdvözölte őfelségét, aki az említett kéziratban a népjogok kiterjesztése mellett foglalt állást.

Jelentést tett ezután a polgármester a főváros polgárságának és munkásságának budapesti felvonulásáról és átnyújtotta a polgárok és a munkások választójogi bizottságának nyomtatványban kiadott határozatát. Őfelsége a legnagyobb figyelemmel olvasta végig a nyomtatványt és az aláíró szervezetek hosszú névsorát is. A polgármester megemlékezett, hogy a felvonulás, amelyben 100,000 lelket meghaladó tömeg vett részt, a legnagyobb rendben és méltóságteljesen tolt le.

— A polgárság és a munkásság — mondotta Birezy — oly impozáns módon juttatta kifejezésre akarátát, amely páratlanul áll hasonló tömegmozgalmak történetében.

Öfelsége kegyesen fogadta a polgármester jelentését és azután kijelentette, hogy változatlanul és rendületlenül megmarad amaz álláspont mellett, amelyet a választójog kérdésében keziratában kifejezésre juttatott. Örömmel vette tudomásul a király, hogy a főváros polgárságának és munkásságának megnyilatkozása olyan impozánsan és szépen folyt le.

A további beszélgetések során került szóba a béke kérdése is. Erre vonatkozóan a király azt mondotta, hogy a maga részéről kötelességének fogja ismerni, hogy a legelső alkalmat megragadja, amely a tisztességes béke megkötésére kínálkozik. Ezután a király még különböző közérdekű kérdésekről beszélt a polgármesterrel.

A választójogi nap Aradon.

Aradon a választójogi ünnep nem volt ünnep. Minden gyárban és műhelyben zavartalanul folyt a munka. A főúti kereskedők üzleteiket este hét óráig zárva tartották. Hogy miért? Azt talán ők sem tudnák megmondani. Csak Maresch Gyula üzlete volt nyitva.

A flandriai angol offenzíva.

Berlin, június 8. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harcok:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

A tengerpart és az Yser arcvonalon a harci tevékenység még csekély maradt. Az angoloknak a napokon keresztül tartó erős romboló tüze után Ypern és az Armentierestől északra fekvő plogeteertei erdő között indított támadásait Yperntől délkeletre alsó-sziléziai és württembergi ezredek visszautasították. A harcmező déli szárnyán is sikeresen harcoltunk. Ezzel szemben St. Eloiánál, Wytschaeténél és Messinesnél, számos robbantás hatása által támogatva, az ellenségek sikerült állásainkba betörnie és szíves, változó harcok után Wytschaeten és Messinesen túl előre nyomulni. A gárda csapatoknak és bajor csapatoknak fényes ellentámadása az ellenséget Messinesre velette vissza. Tovább északra friss tartalékcsoportok tartóztatták fel vitézül harcoló ezredeinket. Később a nyugat felé kiugró ívből visszavontuk egy előre elkészített átlós állásba a csatorna könyök (Hollebektől északra) és a Douve horpadás (Warnetontótól két kilométernyire nyugatra) között. Az Arrasi harcvonal több szakaszán a tűzharc fokozódott.

A nemet trónörökös hadcsoportja:

A Chemin des Dames hegyhát nyugati részén a tűzesség tevékenysége több napon át erősödött. Az Aisne-Marne csatorna mellett is megélénkült.

Albrecht württembergi herceg vezérőrnagy hadcsoportja:

Vogézekben és a Sundgauban a ranciáknak heves tűzhullámok után

több ízben előretörő felderítő osztagait visszautasítottuk. A számos légi harcban első sorban a flandriai harcvonalon 12. földről intézett elhárító tüzelésünkkel 3 ellenséges repülőgépet lőttünk le.

A keleti harctéren és a Macedon arcvonalon nálunk és a szövetséges csapatoknál az általános helyzet nem változott. — **Ludendorff**, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Razzia a vár-alleban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Tegnap késő este a Városi-kávéháznak tüzértiszti törzsasztalánál nagy megütközéssel tárgyaltak egy esetet, amely félórával azelőtt az egyik legszimpatikusabb fiatal, tényleges tüzer-tiszttel történt. A szépen dekorált szőke hadnagy — előkelő családnak gyermeke, — a várhoz vezető alleban sétált ütegparancsnok-főhadnagyával és két aradi uribeánynak társaságában, akiket az édesanyjuk gardirozott. A sétában elfáradva egy padra ültek le, amikor egy közrendőr lépett oda hozzájuk és minden bevezetés vagy köszönés, vagy tisztelgés nélkül ezt kérdezte:

— Kicsodák az urak?!

A két tisztet ez a föllépés annyira frappírozta, hogy első pillanatban szöhoz sem tudtak jutni, míg az ütegparancsnok-főhadnagy válaszolt az érdeklődő rendőrnek:

— Láthatja, hogy kik vagyunk, katonatisztek vagyunk. Mit akar?

— Igazolják magukat! — mondotta a rendőr. A két tiszt azonban — tudva azt, hogy közrendőrnek nincsen joga katonatiszteket igazoltatni — most már erősebb szavakkal megtagadta a rendőr kívánságát.

— Hát akkor a hölgyek igazolják magukat! — felelte erre a rendőr, aki talán nem is sejtette, hogy éppen ez az utolsó kívánsága fogja a legnagyobb vihart kelteni. Mivel azonban katonatisztekről van szó, csak természetes, hogy nem tárték a társaságukban levő — egyenként kifogástalan, előkelő urhölgyeknek — molesztálását és most már igazán erélyes föllépéssel kergették el a rendnek buzgó őrét. Hogy az események minden nüanszára kiterjeszkedjünk, azt is meg kell jegyeznünk, hogy a rendőr gyufát gyújtott — állítólag nagyon sötét volt — és annak lángját egészen közel tartva igyekezett a társaság tagjainak arcát kifürkészni.

Miután a tiszték fölháborodva elkergették a rendőrt, ez a razzizáló följebbvalóihoz: *Vida* Vilmos rendőrfelügyelőhöz és *Institoris* Ferenc hadnagyhoz, a katonai rendőrség parancsnokához sietett és jelentést tett nekik a történetéről. Ekkor már a razzianak összes funkcionáriusai — a szakaszvezető, a hat katonai rendőr, a polgári rendőr és az esetet fölidéző közrendőr —, egyesültek és *Vida* Vilmos és *Institoris* Ferenc vezetésével megindultak a társaság felé.

— *Vida* Vilmos rendőrfelügyelő vagyok — kezdődött meg a purparlé —, önök kötelesek magukat igazolni, ha egy rendőr fölszólítja erre önöket!

— Ez nem rendőr, hanem ez egy bübris — mondották a tiszték —, úgy lépett föl velünk szemben, hogy mi nem felelhetünk más képen.

— Kikérem magamnak — jelentette ki *Vida* felügyelő —, hogy az én rendőromet jelenlétemben sértégek... Mielőtt a tiszték erre válaszolhattak volna, közbelepett *Institoris* hadnagy is, bemutatkozott nekik, megmondotta, hogy ő az aradi katonai rendőrségnek parancs-

noka és följegyezte a tiszték nevét, hogy az afférről jelentést tehessen *Schreiter* József lovag ezredesnek, aki mint térparancsnok ezt a razzitát a vár területén elrendelte. — *Institoris* hadnagynak a tiszték azután minden további nélkül igazolták is magukat és ezzel fölzaklatott kedélyhangulatban elkisérték a hölgyeket hazafelé.

Ezt az esetet tárgyalták nagy megütközéssel tegnap késő este a Városi-kávéháznak tüzértiszti törzsasztalánál, ahol az ütegparancsnok-főhadnagy és a hadnagy is jelen voltak, akikkel történt. A társaságnak egyik polgári tagja az Aradi Közlönynek éppen jelenlevő munkatársához fordult és arra kérte az Aradi Közlönnyt: tegye szóvá az ügyet a nyilvánosság előtt, véget vetve ezzel egyszersmindenkorra a rendőrségek, illetőleg egyes alantas rendőrközegek illetlen tulkapásainak. Az újságíróhoz és az ismerős hadnagyhoz ekkor a rendkívül szimpatikus, ifjú tüzerhadnagy is odajött és elmondotta, hogy a harctérről kapott szabadságának lejártával Aradon van retablierungon, hogy innét ismét a harctérre menjen. Az itt töltött rövid idő alatt ő és főhadnagya megismerkedtek azzal az uricsaláddal, amelynek társaságában a sétát tették. Az anya nyugdíjas özvegy asszony, az ura városi tanácsnok volt Ujvidéken. A család két éve lakik Aradon, tehát a razzizáló rendőrtisztviselőknél föltétlenül ismerősek kellene őket. Ami pedig a rendőrközegek föllépését velük — a tisztékkel — szemben illeti, az föltétlenül sértő és indokolatlan volt, amiért majd más uton fognak elégtételt venni maguknak.

Ma fölkerestük a szóbanforgó uricsaládot, valamint *Vida* Vilmos rendőrfelügyelőt és *Institoris* Ferenc hadnagyot is, hogy mindakét föltől megtudjuk az eset hiteles történetét.

Fontosnak tartjuk az ügyet azért a maga legnagyobb részletességében pertraktálni, mert a mai súlyos időkben kétszeresen fontos, hogy az érettség vérező katonaság és polgárság jó viszonya biztosítva legyen. Mindenkinek tudomásul kell venni a katonai rendőrséget, ezt az igazán szükséges intézményt, amely fogyatékos legénységgel nagy szolgálatokat tesz a közbiztonságnak és annyira szükséges és hasznos, hogy netán előforduló tévedéseit is — ha ilyenek egyáltalán előfordulnak — meg kell bocsátani. Ma, amikor mindenki, aki szélhámoskodni akar, egyszerűen katonai uniformist ölt, a katonai rendőrségnek kétszeresen nehéz a feladata és a közönségnek is kötelessége, hogy teljes erejével támogassa.

Green Nándor főkapitány kijelentette az Aradi Közlöny munkatársának, hogy a katonai rendőrség-eljárásának bírálatába nem bocsájtjuk, arról véleményt nem mond, mert ez nem tartozik reá. *Vida* Vilmos rendőrfelügyelő már bejelentette neki az esetet és ahogyan e percben látja: a rendőrtisztviselő eljárásában semmi kifogásolni valót nem talál, sőt azzal magát mindenben teljesen azonosítja.

IRODALOM ES MŰVESZET.

* **Sándor** Erzsébet kamarapénztárosnak, *Rózsa* Lajosnak, *Dienzi* Oszkárnak, *Berger* Károlynak, *Góth* Sándornak és *Kertész* Ellának keddi hangversenyére a jegyek már mind elkelték. Ennek következtében természetesen esteli pénztár nem lesz. Ha netalán előjegyzet, jegy visszamaradna, úgy azokat a Scherhagocég a jelentkezőknek hétfő délig kiszolgáltatja. A hangverseny pontban 8 órakor kezdődik és erre nyomatékkal felhívjuk a közönség figyelmét mert 8 órakor a hangversenyterem ajtaí bezárják.

Polyk a feltárás Hámory László dr.-nál

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Jelentettük, hogy Hámory László dr. országgyűlési képviselő kürtösi gazdaságában és aradi lakásán, valamint raktáraiban folytatja a rekvirálást az erre kiküldött bizottság Luy György dr. zászlós vezetése mellett. Tegnap és ma megjelent a bizottság Hámory dr. kürtösi gazdaságában. A bizottság tagjai voltak Luy kivül Antalffy Lajos dr. t. b. főszolgabíró Hollosy kürtösi jegyző és Oláh József mácsai községi jegyző, akire azért volt szükség, mert a múlt év december havában ő helyettesítette Kürtösön a felfüggesztett Zakariás Arpád volt községi jegyzőt és ő vette fel Hámory dr. akkori bejelentését, amely szerint Hámorynak csak hét és fél waggon gabonakészlete volt decemberben. Oláh Józsefnek az akkori bejelentésről fontos jegyzetei voltak és így ő felvilágosítással szolgálhatott a rekviráló bizottságnak. Kijelentette Oláh, hogy a képviselő decemberben tényleg hét és fél waggont jelentett be. Érdekes azonban, hogy mégis tíz waggonra kért őrleési engedélyt az aradi közigazgatási hatóságoktól. A bizottság elnökének véleménye szerint ehhez nem is volt joga, mert Aradon csak háziszükségletének fedezése céljából lett volna szabad őröltetni, a gazdasági szükséglet fedezésére azonban csak Kürtösön adhattak volna őrleési engedélyt. Az aradi tíz waggonra szóló őrleési engedélyen kívül Hámory Kürtösön is kért külön őrleési engedélyket, az ottani közigazgatási hatóság mindig adott is annyit, amennyit Hámory kívánt. Például múlt hó folyamán két waggonra kért őrleési engedélyt Kürtösön és meg is kapta. Érdekesnek tartotta a bizottság, hogy Hámory, aki igen jelentékeny mennyiségű gabonafélével rendelkezett, az államtól néhány waggon vetőmagot kért és kapott. Megállapította a bizottság azt is, hogy bár Hámory decemberben hét és fél waggon gabonakészletet jelentett be és ebből látta el a gazdaságán alkalmazott egyéneket, mégis folyton szaporodott különösen a rozs és tengeri készlete.

A rekviráló bizottság Hámorynak Aradon a Nádor-utcában lévő magtárában is végzett kutatást és három waggon gabonafélélt, tengerit, árpát és rozst talált.

Azonkívül a Salacz-utcában levő Solymossy-féle malomban 18 métermázsas lisztje volt készen Hámorynak, amely az Aradon szerzett őrleési engedély alapján jutott neki. A képviselő tudvalévőleg azt hangoztatja, hogy a lefoglalt mennyiségre a gazdaságában lévő 850 személy ellátásához volt szüksége. A bizottság megállapította, hogy a gazdaságában lévő személyzet száma meg sem közelíti a nyolcszázötvenet. Különbösen is Hámory igyekezett olyan munkásokat felfogadni, akiket nem kellett neki élelmeznie, amit bizonyít az a körülmény, hogy kapás nőket keresett ellátás nélkül napi négy korona díjért. A környéken jelenleg 5-6 korona napszámot fizetnek és ellátást adnak a kapás nőknek.

A bizottság Hámory gazdaságában két métermázsas cukrot, kikészített és ki nem készített marhabőröket, nagy mennyiségű szappant és tepertőt talált, amelyből szintén szappant akartak főzni. Ezeket az anyagokat szintén be kellett volna jelenteni az illetékes központnak. Amikor a rekviráló-bizottság a pusztán megjelent, az egyik nő alkalmazott éppen öt métermázsas szappan főzésével volt elfoglalva. Az illető kijelentette: nem volt tudomása arról, hogy a háziszappant be kell jelenteni, neki ezt a képviselő ur sohasem mondta.

Érdekes jelenet volt Hámory aradi lakásán. — Az önök által lefoglalt készletekre — mondta, — nekem a gazdasági szükségleteim fedezése céljából van szükségem.

— Hogy mennyit lehet felhasználni a gazdasági szükségletekre — mondta Luy György dr. zászlós, azt a kormányrendeletek szabályozzák és ön mint törvényhozó bizonyára nem kívánja, hogy mi áthágjuk ezeket a rendeleteket. Nagyon sok embernek nem jut annyi gabona és liszt, amennyit szeretne elfogyasztani és képviselő urnak pedig több mint harminc waggon feleslege van. Mint törvényhozónak tudnia kellene, hogy ez törvénybe ütköző cselekmény. A közigazgatási hatóságnál most folyik a számítás abban az irányban, hogy mennyit kell meghagyni az uradalom rendelkezésére mennyit kell zár alá venni.

VAROS ES MEGYE.

Baross Ferenc emléke.

(Gyorsvonatot akar a városi közigazgatási bizottság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Aradvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt 9 órakor tartotta meg a havi rendes ülését. Az ülés elején Dálnoki Nagy Lajos alispán meleg, szép szavakkal parentálta el az elhunyt Baross Ferenc dr. főispánt. A közigazgatási bizottság elhatározta, hogy Dálnoki Nagy Lajos beszédét a jegyzőkönyvben szövegszerűen megőröki és erről jegyzőkönyvi kivonatban értesíti a gyászoló családot. A szakelőadók jelentésében kiemelkedő momentum nem volt.

A város közigazgatási bizottsága ma délután 4 órakor Kintzig János főispán elnöklésével ülést tartott. A referensek szokásos jelentéseinek során Tisch Mór dr. városi főorvos jelentette, hogy Arad közegészségügyi állapota az elmúlt hónapban öröndetes javulást mutatott, haláleset 68-al kevesebb fordult elő, mint a legutóbbi kimutatásban és a fertőző betegségekben megbetegedettek száma is jelentékenyen esökkent.

Mülek Lajos dr. a tiszti főorvos jelentésével kapcsolatban szólalt föl. Megemlíti, hogy a múlt hét péntekén a Városi kávéház előtt egy ember összeesett és a rendőr a nélkül, hogy a mentőket értesítette, vagy bármitéle orvosi segítségre gondoskodott volna, ott hagyta feküdni. Kéri a főorvost, hogy intézkedjék a rendőrségnek hasonló esetekre szóló kioktatásáról. Továbbá azt tapasztaljuk, — folytatta Mülek Lajos dr., — hogy az utcán elhelyezett ugynevezett személtádkák fődétlenül tátonganak és rontják a levegőt miazmáikkal. Kéri a tiszti főorvos intézkedését, végül pedig arra is, hogy a sétányokat és parkokat a nyári időben kellőleg öntözzék, mert poruk a tüdővést terjeszti.

Tisch Mór dr. tiszti főorvos válaszában kijelentette, hogy a Mülek dr. által említett esetről nem volt tudomása, intézkedni fog. A városi sétáló helyeket pedig naponként két és három óra között kellőképpen megöntözik.

Mülek Lajos dr. ezután indítványozta: intézkedjék a közigazgatási bizottság illetékes hatóságoknál arra nézve, hogy az Aradról és Aradra közlekedő katonai gyorsvonatra polgári személyeknek is föl szabadjon szállniok. Továbbá sürgesse meg a közigazgatási bizottság az Arad-Temesvár közötti utazási igazolvány-kényszernek megszüntetését. Végül arra nézve kér intézkedést, hogy a városban a ka-

tonai autók ne roboghassanak a közbiztonságot veszélyeztető sebességgel.

Kintzig János főispán kijelenti, hogy a katonai gyorsvonatra polgári személyek csakis kivételes esetben, a Transportleitung engedélyével szállhatnak föl. Ezen változtatni semmiféle átirattal, vagy fölíráttal nem lehet. Mülek dr. másik két interpellációját a közigazgatási bizottság magáévá tette és átir a temesvári katonai parancsnoksághoz sürgős intézkedés végett.

Varjassy Lajos a borbélynál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az ember a megszokás rabja, még akkor is, ha a város első embere és — polgármester urnak titulálják. Az évek hosszú során át gépies pontossággal véghez vitt dolgok az ember második természetévé válnak, amelyektől eltérni igen nehéz és mindenekfölött bosszuságteljesítő eset. Amint ez a kis történet is igazolja.

Varjassy Lajos polgármesternek egyetlen igazi szenvedélye van: a borotválkozás. Ha egy nap nem tudna megborotválkozni: azt hisszük — beteggé, világgyűlölővé válna. Meg kell figyelni az arcát borotválkozás előtt és borotválkozás után: a műtét előtt gondokkal terhelt, a homlokán összefut egy-két oda nem illő ránc, a szájszögletekben keserű irónia, a szépitő akeió után azonban egyszerre derűssé válik, nyájasság ül ki a szigorú vonásokra, mindenkire barátságosan tekint, nem lehet megelőzni a köszönésben: szóval igazi Varjassy Lajossá, a legkedvesebb és legelőzékenyebb urrá lesz.

A borotválkozás évek óta pont háromnegyed 3 órakor történik. És pedig masodpernyi pontossággal. Délután két órakor megjelenik a polgármester a kávéházban, ahol két régi barátjának kibicel. A két kitűnő játékos az alsósjáték leggyönyörűbb bravurjait mutatja be, de a polgármester állandóan kritikával kíséri a partikat. Hja, még borotválkozás előtt van.

— A makk kilencézt kellett volna kihivnod s megnyered a partit. Nem tudom megérteni, hogy ily egyszerű dolgot el nézhetél. Szórakozott vagy, esetleg nem tudsz játszani...

Aztán az órára néz. Öt perc múlva háromnegyed 3. Veszi a kalapját, köszön és indul. A toronyóra méltóságteljesen üti a háromnegyedet, midőn Zsikics mester ajtaján benyit. A segéd már várja, felugrik, lesegíti a felelőjét, vagy elveszi a botját, kalapját:

— Krmsson nagyságos ur, presoljon!

Azaz... hogy így történt ez már évtizedek óta. Az utóbbi hetekben azonban sohasem stimmel a dolog. A polgármester ugyan minden nap megjelent pontosan háromnegyed 3 órakor, de a borbélyszékben következetesen mindig ott ült egy borotvált arcú fiatalember, aki úgy látszik szintén háromnegyed 3-kor szokott borotválkozni. Varjassy Lajos egyszerűen dühösen nézett a betolakodott jövevényre, de segíteni nem lehetett a dologon, mert a háborús inség következtében ebben az időben csak egy fodrász-segéd működött. Mindig ugyanaz az arc, ugyanaz a fiatalember, ugyanabban az időben: ez még a világ legelőzékenyebb emberének epéjét is felkavarja s egy alkalommal, midőn a megszokott időben a polgármester ismét ott találta a sima képű embert, feltette magában, hogy megfigyeli az ismeretlent s megtudja, ki rabolja el az ő husz esztendő délutáni borotválkozásának pontosan megtartott dátumát.

Amint a segéd bevégezte teremtanulmányait a simaképu ember arcán s levette a szalvétát az álla alól, stereotip udvariassággal mondta:

— Köszönöm fogalmazó ur, készen vagyunk.

— Fogalmazó ur? gondolta magában a polgármester, ki lehet ez? s egészen elcsudálkozott, midőn a fiatal ur a borbélyszékből teljes rendőri egyenruhájában kibontakozott. Feszesen és katonásan köszöntötte a polgármestert, felesatolta a kardját, szalutált és ment kifelé.

— Ez bizonyosan idegen, mert én ugyan még sohsem láttam, gondolta magában Varjassy Lajos s kinézett az ajtón a távozó után. Ni-ni, egyenesen a városházára megy. Hát mégis aradi volna? Vajjon ki lehet?

A fodrászegéd gyors tempóban elvégezte a polgármesteri-arc rendbehozását s Varjassy Lajos teljesen átváltozott kedélyhangulattal és világnézettel — még mindig az előbbi esemény hatása alatt — tőprengve mondogatta magában:

— Jó képu fiu, kedves gyereknek látszik, ejnye-ejnye hogy nem ismerem.

Azzal indult a hivatalába, ahol épen valamely hivatalos ügy ehintézése véget várt rá Green Nándor rendőrfőkapitány.

— Ugyan Nándikám, nem mondanád meg, ki az a szeretetreméltó fiatal rendőrtiszt, aki mindennap pontosan $\frac{2}{3}$ óraker jár borotválkozik a Zsikics mester üzletébe.

— Háromnegyed 3 óraker? Rendőrtiszt? Riadt fel sötéten Green, az lehetetlen! Hiszen a rendőrtisztjeink már két óraker bent vannak a hivatalos helyiségben.

— Már pedig én hetek óta mindennap pontosan háromnegyed 3 óraker találkozom ezzel a kedves fiuval a fodrásznál s miután egyszerre két helyen még a rendőrtisztek sem lehetnek: valószínű, hogy ugyanakkor az illető nincs bent a hivatalában.

A leírás után, melyet a simaképu emberről adott a polgármester, Green Nándor főkapitány az oknyomozó modern rendőrtudomány segítségével azonnal kiderítette, hogy az illető simaképu ember nem lehet más, R. B. rendőrtiszt, akit azonnal ad audiendum verbum citált:

— Segédtsit ur, önnek 2 óraker hivatalban kell lennie s ön háromnegyed 3 óraker még borotválkozik.

— Igenis.

— Remélem, ez a mai nappal megváltozik.

— Igenis.

Green Nándor azonnal közölte a kihallgatás eredményét a polgármesterrel, ki mintha mázsás tehertől szabadult volna meg, örvendve sóhajtott fel:

— Holnap tehát ismét pontosan háromnegyed 3-kor borotválkozhatok. Ejnye igazán sajnálom, hogy ezzel a kedves fiuval nem találkozhatom többet.

R. B. szomorúan vette tudomásul a főkapitányi ukázt, nem azért, mintha eszeágában lett volna az, hogy holnap délután be kell menni a hivatalába, hanem inkább azért, hogy holnap délután háromnegyed 3 óraker más borbélyhoz kellett mennie borotválkozni — mert hát ő is a megszokás rabja.

Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Június 8-án délelőtt tartotta Aradon a társulat székházában évi rendes közgyűlését az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak Részvénytársasága. A közgyűlésen 42 részvényes jelent meg, akik 62000 darab részvényt képviseltek. A közgyűlésen Zelenski Róbert gróf társulati elnök vezette a tanácskozásokat s konstatálván a határozatképességet s a közgyűlés szabályszerű meghirdetését, a jegyzőkönyv vezetésére Czédly Károly dr. társulati jogtanácsost s annak hitelesítésére végvári Neuman Dániel bárót és Keresztes Gyula részvényeseket kérte fel. Tárgyaltatott az igazgatóság jelentése a múlt üzleti évről, a felügyelő-bizottság idevonatkozó jelentése s az igazgatóság által előterjesztett mérleg, nyereség-vesztés számla. A mérleg és az üzleti számla az előterjesztés értelmében megállapítván, a tiszta jövedelem felosztására vonatkozólag határozatot, hogy az 1916. évi 2.487,598 korona 62 fillér üzleti feleslegből s illetve az 1915. évről áthozott 50.700 korona 93 fillérrel együtt rendelkezésre álló: 2.518,299 korona 55 fillérből:

a) 61401 darab els. részv. 6 ^o / _o -os osztalékára á 12 kor.	736.812.— K
b) 20460 darab els. részv. 5 ^o / _o -os osztalékára á 10 kor.	204.600.— "
c) 476 darab kisorsolt 6 ^o / _o -os els. részv. törlesztésére á 200 kor.	95.200.— "
d) 84640 darab törzsrészvény 5 ^o / _o -osztalékára á 10 kor.	846.400.— "
fordítottassék és az így összesen felhasználandó összegben felül maradó	1,883.012.— K
összegekből a múlt évi áthozatot 50.700 kor. 92 fillért levonva, a maradványból 584.586 korona 62 fillérből	635.287.55 "
e) az igazgatóság 10 ^o / _o -os jutalékára az alapszabály 36. §-a szerint	58.458.66 "
f) törzsrészvény oszt. tartalék-alapra 1 ^o / _o fordítottassék, az ezek után fennmaradó	169.280.— "
g) az üzleti tartalék-alap gyarapítására 15 ^o / _o	356.847.96 "
h) felügyelő-bizottság tagjainak díjazása	53.527.19 "
i) makói Maros-híd tartalék-alapra	8.000.— "
j) erdőüzleti tartalékra	150.000.— "
	143.500.— "
összesen:	580.765.85 K
használtassék fel, végre a maradvány	52.521.70 "
az 1917. év üzleti számlájára átvezetessék.	

A mérleggel kapcsolatos ügyek letárgyalása után konstatálta az elnök, hogy az igazgató-tanácsban 3 tagsági hely van üresedésben, minthogy azonban a tavalyi rendes közgyűlés akként határozott, hogy egy igazgatósági tagsági hely a háboru végéig üresen hagyandó, hogy az azután bekövetkezendő esetleg változott viszonyoknak megfelelő igényt kielégíteni lehessen, e közgyűlésen 2 igazgatósági hely tölthető be s egyben javasolta, hogy a tagsági helyre Neufeldt Károly a bécsi Schoeller-ház beltagja, mint akinek mandátuma most járt le, újból választassék meg s újabb tagul Bréda Viktor gróf részvényest ajánlotta. A közgyűlés egyhangulag tette határozattá e javaslatot. A napirend utolsó pontjaként felügyelő-bizottsági tagokul megválasztatiak 3 év tartamára: Heinrich Sándor mint elnök, rendes tagokul: Dániel Endre és Porczia Lajos gróf, póttagokul Tarnay Ivor esanádvarmegyei főjegyző.

Nyomban a közgyűlést követőleg megtartotta az igazgatóság szokásos alakuló ülését. Az egyes bizottságok betöltése és a bizottságok megválasztása után az alkalmazottak jelenlegi családi pótlék szabályzatát január 1-től számítandó érvénnyel olyképpen változtatta meg, hogy a három gyermek felüli csonka pótlék helyett minden gyermekre a teljes családi pótlékot folyósítja.

Barics Gyula házassága.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A tavasz mámorító balzsamos levegője, a virágnító, a rózsabimbót érlelő friss, harmatos tavaszi és nyári fuvallat olyan szerelem kelyhét pattantotta most szét, amely valóban méltán keltheti fel az aradi közönség rokonszenves érdeklődését. Barics Gyula, az aradi színház kedvelt, népszerű, és tehetséges művésze holnap diszpenzáció mellett házasságot köt az anyakönyvi hivatalban az aradi polgári társaságból való egyik valóban feltűnően szép szőke hajadonnal, Gaál Mariskával, aki a Szabadságtér 10. számú ház második emeletén szövögeti színes álmait már hónapok óta erről a romantikus frigykötésről.

Barics Gyula öt esztendővel ezelőtt került Aradra és mint ismeretes, azonnal megnyerte a közönség őszinte szimpátiáját kellemesen csengő hangjával és határozott tehetségre valló játékmódorával. Barics egyébként nemcsak mint színész aratott sikereket; bobizonyította muzsikális képességét azokkal a hangulatos dalokkal, amelyeknek az aradi színházban tapsolhatott a közönség. A budapesti Népopera nerurógen fogadta el előadásra egyik operettjét, a fővárosi nyári szinkörben pedig másik dalművét fogják még ezen a nyáron bemutatni.

A menyasszony, akit ma, szombat délelőtt a frigykötés gyöngéd láncával örökre magához köt a művész, szintén telve van színészi ambíciókkal. Az Aradi Közlöny már megírta, hogy Gaál Mariska a háboru előtt szerződési ajánlatot kapott a Kopenhágában működő világhírű Nordisk filmtársaságtól. A társaság felhívására a kisasszony elküldötte jól sikerült fényképét és a Nordisk igazgatósága a fotográfiából is megállapította, hogy a hölgy csakugyan a moziszínpadra termett. Azt írta az aradi leánykának: jelentkezék a társaság budapesti megbízottjánál, ahol a szerződés, illetve az alkalmaztatás módjairól megállapodhatnak és azután utazzék Kopenhágába. Időközben kitört a háboru és a Nordisk ezért lemondott a szerződésről, kijelentvén azonban, hogy a háboru után visszatér a neki is igen tetszetős ügyre.

Most a nyulánk szőke aradi hölgy hitvese lesz annak a művész embernek, akinek oldalán kétségtelenül belejuthat nemcsak a boldogság birodalmába, hanem saját színészi képességeinél, rátermettségénél fogva is lépést tarthat majd férje művészi sikereivel. Tudomásunk szerint a holnapi frigykötésnél egy aradi tőmérnök és egy aradi fiatal gyáros lesznek a tanuk.

SPORT.

+ 33-as ezred tisztikara győz a 11-es gyulai ezred tisztikara ellen 3:1 goal arányban. A Sláviának és MTK-nak, tehát még nemzetközi viszonylatban is elsőrendű egyesületeknek tagjaiból került ki az a tiszti csapat, mely tegnap délután a gyulai ezred neve alatt megjelent az AAC. Török Gábor-utcai sporttelepén, mint a 33-as ezred tisztikarának ellenfele és mégis a mérkőzés győztesül a mi egyszerű fiaink kerültek le a mezőről, őket illetve és tüntette ki a lelkes közönség elismerése és anneplése.

Jegyezzünk hadikölosönt, mert ezzel hazafias kötelességet teljesítünk és fölös pénzünköt jó kamatozással, feltétlen biztonsággal elhelyezhetjük.

És méltán meg is érdemelték a tapsokat ezek a napbarnított, harcéri levegőtől megizmosított fiúk. Lélekkel, temperamentummal játszottak a szívós kitartással védtek kapujukat a cseh fiúk támadásai ellen.

Ugy éreztük, hogy támadásaikat és védelmeiket nemcsak a sportszenvedélye irányította, hanem más, annál magasabb rendű érzés is, az a szívükön, lelkükön megülő érzés, amelyen megtört minden ellenség támadó ereje, amely

győztessé tette őket az Isonzón ép úgy mint a Kárpátokon.

Velük volt lelkének teljes erejével az a szép közönség is, mely a pályán megjelent s amely lehetővé tette, hogy az ezred rokkant alapja újból tetemes összeggel gyarapodjék.

Ez az együttérzés tette széppé és meleggé a tegnapi mérkőzést, melynek kimagasló sportértéke a 33-asok kapusának pompás védelme és Dencig Béla főhadnagy gyönyörű goalja volt.

Olaszország el akar szakadni az entente-től.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A háboru alatt legalább tizszer kötött Olaszország Angliával „kielégítő megegyezést” és a Reuter ügynökség mindannyiszor azt jelentette, hogy a most megkötött szerződés sokkal kielégítőbb, mint az előbbi. Ez azt bizonyítja, hogy az előbbiek mind javításra szorultak.

Legutoljára Orlando olasz kereskedelmi miniszter járt Londonban, mint a kormány küldöttje. A Reuter beszámolt érkezéséről, elutazásáról, bőven beszélt az olasz diplomata kiváló tulajdonságairól és ama nevezetes férfiakról, akik „az új, teljesen kielégítő megegyezés” létrejöttében fáradoztak. Elárulta azt is, hogy „hajótér, gabona és szénellátásról” volt szó és valóságos dicsőhimnuszt zengett „Anglia nemességéről, jóakarataról és rettentelen fáradozásairól ebben az ügyben, noha a saját bajuk is már elég súlyosak.” Azonban, hogy Orlando mit végzett Londonban és miről beszélt, erről már elfeledkezett beszámolni a Reuter.

Az olasz lapok sem mondtak sokkal többet. Arról beszéltek, hogy Orlando miniszter utazása következtében talán jön majd amerikai szén, hogy Olaszország kap egy csomó hajót, végül pedig, hogy Franciaországon át is fognak majd szenet szállítani. Semmi pozitívet, semmi megfoghatót nem árult el.

Londonban — mint most Angliából érkező hírek elárulják — a politikai és parlamenti körökben egész másképp vélekedtek azokról az okokról, amelyek Orlando minisztert az angliai útjára kényszerítették. Mert hisz azért, hogy „hajótér, gabona és szénellátásról” beszélhessen, nem kellett Londonba utaznia, ehhez elég alkalma lehetett volna Franciaországban, ahol rövid idővel ezelőtt az angol miniszterek is megfordultak. Beavatott angol politikusok egy idő óta rendkívül nyugtalanok a központi hatalmak nem várt erős egysége miatt és attól félnek, hogy Oroszország példájára az entente más tagjai is megindogathatnak. Tudják, hogy a gyengébb szövetségeseknek már egyáltalán nem tetszik a háboru elnyújtása és azzal is tisztában vannak, hogy a szövetségesek egyike, vagy másika illúziókat tartja Angliának azt a jelszavát, hogy a háborut az amerikai segítség meghosszabbítja ugyan, de az entente győzelmével fogja befejezni. Az amerikai pénz nem ajándék, azt súlyos kamatokkal kell visszafizetni.

Ezek a politikusok tehát Orlando hirtelen, nem várt látogatását összeköttetésbe hozták az itt említett tényekkel. Biztosat ők sem tudtak, mert Angliában nincs ember, aki pontosan megtudta volna mondani, hogy tulajdonképpen mi vezette Orlando Londonba. A szénellátás meséjét azonban senkise hitte. Hajlandóak voltak elfogadni azt a kombinációt, hogy a milánói *Avanti* című lapnak legutóbb megjelent egyik cikkének nagyobb jelentőséget kell tulajdonítani és nincs kizárva, hogy ez a cikk ösz-

szefüggésben áll Orlando utazásával. Az *Avanti* ezt írta:

„Ha Anglia nem köt békét, akkor majd mi kötünk békét.”

Továbbá: ha ma be kell látni, hogy ugynevezett hadicéljainkat egyedül nem tudjuk megvalósítani, ha szövetségesünk már nincsenek abban a helyzetben, hogy segítsenek bennünket,

akkor abba kell hagyni a háborut, mert akkor nem lehet az ugynevezett jogra hivatkozni anélkül, hogy az ember a felelősséget ne vállalná.”

Ezek a szavak nem tévesztették el hatásukat Angliában. A közönség nem vehetett róla tudomást, mert a cenzor gondoskodott róla, hogy ne kerüljenek nyilvánosság elé, azonban a már említett politikai körökben igen mély benyomást keltettek. Ha ezek a körök a szövetséges miniszter látogatását Olaszország hangulatával hozták összeköttetésbe, akkor megközelítették a valóságot. Az indirekt oka ez volt az utazásnak. A közvetlen okot pedig az szolgálta, hogy Olaszország szövetségesei megakarták őt zsarolni. Röviddel ezelőtt, hogy Orlando Londonba készült, Lloyd George több entente hadvezérrel Párisban tanácskozott, hogy az ő sürgetésükre új tartalékok megteremtésének útját, módját megállapítsák. Franciaország kijelentette, hogy neki már nincsenek tartalékjai. Anglia még fel tudott volna hajszolni az országban tartalékokat, azonban nem merte a löszermunkásokat a frontra küldeni és nem merte a korhatárt felemelni.

Tehát csak Olaszország maradt. Erről értesítették Cadornát, aki azt telegrafálta vissza, hogy ő nem változtathatja meg hadműveleteit és nem vállalhat új kötelezettségeket. A Párisban összeült konferencia az olasz kormányhoz fordult és

a katonai korhatár felemelését követelte.

Élénk sürgönyváltás következett, mindaddig míg az olasz kormány szorult helyzetéből már nem tudott menekülni. Ekkor határozta el a kormány, hogy Orlando Londonba küldik, ő a kormány legjobb szónoka és neki kellett összemérni fegyverét Lloyd Georgeval. Londonban négy szemközt kellett ezt a harcot megvívni. Ez a valódi oka az olasz miniszter utazásának, nem pedig a hajók, a gabona és a szén és arról volt szó, hogy ne kergessék a végsőkig Olaszországot.

Köln. Olasz lapok föltűnő helyen, nagybetűkkel közlik, hogy a szerdára összehívott minisztertanács a miniszterelnök távirati intézkedése folytán elmaradt. Nem tudják mi lehet ennek az oka, de sejtik, hogy nagy események vannak készülöben és beavatott körök nagy meglepetést várnak.

Felére szállították a jégadagokat.

Drágább lett a sör — mert nincs jég.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad város tanácsa ma délelőtt tartott ülésén elhatározta, hogy a holnapi naptól fogva jég előfizetőinek csakis fél adagokat szolgáltat ki, hogy ezzel valamennyire ellensúlyozza azt a kedvezőtlen helyzetet, amelyet a korán beállott kánikula idézett elő a jeget igénybe vevő háztartások és közintézmények életében. — hogy a mind nagyobb és nagyobb arányban jelentkező igényeket legalább részben kielégitse. — A kérdés sokkal jelentősebb, sem hogy egyszerűen csak tudomásul vegyük és elhaladjunk mellette. Meg kell állanunk pár percre mellette és komoly megfontolással keresni az okokat, melyek ezt az intézkedést szükségessé tették s amelyeket feltétlenül meg kell szüntetnünk, ha azt akarjuk, hogy a város közegészségügye és közéletének veszendőbe ne menjen.

Mindenek előtt megállapíthatjuk azt, hogy a kedvező téli időjárással a legkevésbé sem állott arányban a természetes jégtermelés eredménye. Részben munkaerő, részben fuvar hiányában a jégvermek javarésze üresen maradt s ugyszólván teljesen a városi és a Groszmann-féle jéggyára utaltan várhatta Arad közönsége a nyár beköszöntését. A városi jéggyár napi termelése 100 métermázsza. A Groszmann-féle jéggyár üzeme szünetel, mert munkaereje nincs. A város közönségének igényeivel tehát egyedül a hatósági jéggyárnak kellene megküzdenie. Talán meg is birkózott volna a feladattal, ha a meleg időjárás egy kissé kiméletesebben köszöntött volna reánk, ha nem május végén kellett volna éreznünk és szenvednünk a teljes kánikulát. Ma azonban, amikor a tavasz enyhe hónapjaiban napról-napra a hőségtől kifulladás keressük az árnyas és hűs helyeket, amikor teljes erővel rá vagyunk már most utalva a jéggel való védekezésre és mindég több és több háztartás kéri a jéggel való ellátást, a város tanácsa kénytelen volt a nagy adag jégre való előfizetést megszüntetni és hogy minél több házat láthasson el fél adagokra redukálni az igényeket.

Veszedelemesnek, károsnak tartjuk nagyon a jéghiányt, mert hisz ma, amikor a város napi jégtermeléséből alig jut 30 métermázsza a kórházak, vendéglők, mészárosok és kávéosk stb. szükségleteire, akkor könnyen az a veszély fenyeget bennünket, hogy a mészárosok kénytelenek lennének károsodásukat elkerüldő, bezárni üzleteiket. Ez pedig következményeiben azt jelentené, hogy közéletünk csúszdába jut, hisz ma ugyszólván összes husfogyasztásunkhoz az anyagot a rettentetes baromfidrágaság miatt a hentes és mészárosok szállítják — és ha a mészárszékek kellő mennyiségű jeget nem kapnak ahhoz, hogy a nagy értéket jelentő szarvasmarhát vagy disznót több napra eltudják raktározni, saját maguknak anyagi és a fogyasztó közönségének egészségi érdekét megvédendő, kénytelenek lennének a hus kiméréséről lemondani.

A kórházak fokozott fogyasztása és a háztartások szükséglete egyaránt kotelességévé teszi a városnak azt, hogy a legsürgősebben gondoskodjék a jéghiány enyhítésén. Minthogy a városi jéggyára többet termelni nem tud, a városi jégverem készlete nem apasztható, keresni kell egy harmadik és egyedül lehető megoldási módot és ez a Groszmann-féle jéggyár kibérlése és üzembe helyezése.

A város éljen a helyzet adta jogával, kövessen el mindent, hogy a közfogyasztás, közegészség érdekében a Groszmann-féle jéggyár a város kezelésébe átadassék s a jéggyár a legsürgősebben megkezdje működését.

Nem tartozik reánk azoknak a módoknak a megjelölése, ahogyan ezt a városnak végre kell hajtania. — A gondolatot felvetettük azért, hogy annak leghelyesebb formában való követésével a fenyegető veszélyt, a jéghiány szomorú következményeit elkerüljük.

Bántó jelenség az, hogy míg a városi tanács a jéghiány megszüntetésének nehéz gondjaival küzdök, amikor nem azért nincs jég, mert drága, hanem mert a gyár többet termelni nem tud, az üzleti kapzsiság rögtön a maga javára használja ki a helyzetet. Ma az aradi vendéglőkben a sör árát poharaként tíz fillérről felemelték, 60 fillérről 70-re. Azért mert nincs jég. — Minden kommentár nélkül is eléggé élénken bizonyítja a tény a kereskedelem és ipar szoliditását, azt az elvet, amellyel ma az üzletemberek a nagyközönség érdekeit szolgálják.

Vizbefutó gyermekek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Csak pár nappal ezelőtt kezdődtek meg a fürdőzések a Marosban, melynek egyszerre ijesztoen sok áldozata van. Green Nándor rendőrfőkapitány csak a napokban bocsájtott ki hirdetményt, melyben szigorúan eltiltja a szabadban való fürdést. A rendőrség emellett szigorú razziaikkal ellenőrizteti a Maros fürdőit. Tegnap délután Prum Péter 17 éves szabóinas és Tatos Sándor 18 éves cipésztanonc a papirgyár közelében fürdtek, közben a tulsó partra akartak uszni. A folyó közepe táján azonban elkapta őket az ár, egy ideig küzdöttek a hullámokkal és még mielőtt segítségükre mehetek volna, elmerültek a habokban. Többen látták a szerencsétlenséget és a szemtanuk előadása szerint a zsigmondházi partról egy katona, aki éppen fürdéshez készült, a vízbe vetette magát, hogy a két fiun segítsen. Azonban ő maga is áldozata lett a hullámoknak. Azon a helyen, ahol a két fiu felett összecsaptak a hullámok, ő is elmerült a habokban. Ma délelőtt jelentették a rendőrségnek, hogy a Maros tulsó oldalán még két gyerek fulladt a Marosba. A gyerekek eltűnését hozzátartozóik még nem jelentették a rendőrségnek.

Tegnap délután Jakots László Simándi-ut 1. szám alatt lakó szabósegéd Laci nevű kislánya több apró gyermekkel az udvaron játszott. A kútnál egy vízzel telt kád áll, amelyet a gyerekek körülvettek s egymást locsolták a vízzel. Jakots Lacika a kád szélére támaszkodva, a víz felé hajolt. Elvesztette az egyensúlyt s fejével letélt a kádba esett. Gyerektársai megrémülve szatadtak a kislány édesanyjáért, aki az udvarra sietett és kiemelte a gyermeket a vízből, de az már eszméletlenül kívül volt s kevéssel utóbb meg is halt. A rendőrség vizsgálatot indított, hogy a gondatlanságért kit terhel felelősség.

Ez alkalommal újból felhívjuk a tanács figyelmét az ingyen fürdőre, ahonnan a gyermekeket kizavarják és a nyílt Marosba kényszerítik ezzel fürdeni. Az ingyen fürdőbe csak annak van helye, aki borraalót ad, aki nem képes erre, azt onnan kinézik és elkergetik. A szegény gyermek 6—8 fillért víz csak el hazulról, ezért kap uszó nadrágot, de a fürdő személyzetnek nem tud borraalót adni, ezért egykettőre kitessékellik onnan. A gyermekek ezt tudják és inkább elmennek a Marosba — viz-

Mindnyájunk kötelessége.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Eszakon és délen, keleten és nyugaton, mindenütt diadalmas csatákat vívnak a központi hatalmak. Az entente minden erőfeszítése hiábavalónak bizonyult és csak haszontalan, az emberiség törvényeibe ütköző újabb és újabb vérontást eredményezett.

Ezekben a történelmi napokban bebizonyítottuk, hogy erősek, életképesek, államfentartásra hivatottak vagyunk és hogy nemcsak az entente hatalmak nélkül, de azok ellenére is biztosítani tudjuk létünket. Es ez így van minden tekintetben. Katonai erények és közgazdasági erők tekintetében egyaránt kiállottuk a tűzpróbát a legsúlyosabb időkben.

Kétséghívül túl vagyunk már régen a világháború kríziséen és most már csak arról van szó, hogy teljesen elmúljon tőlünk a megpróbáltatás. Ez egyértelmű azzal, hogy most minden erőnket meg kell feszíteni, hogy az erők utolsó összemérése alkalmával se maradjunk alul. Fokozottan áll ez közgazdasági tekintetben, mert a fegyveres erők — a mi javunkra — már ugyszólván eldöntötték a háború sorsát és most már inkább csak arról van szó, hogy a közgazdasági erőnkkel is győzzük tovább a háború befejezéséig, az áldozathozó béke eljöveteleig.

Legelső kötelesség, mindnyájunk kötelessége tehát most a hadikölcsön jegyzése. Mint-hogy pedig, aki jegyez, az egyúttal a mai viszonyok közt legkedvezőbb befektetési módozatot használja ki, semmiképen sincs helye itten a habozásnak. Jegyezzen tehát mindenki hadikölcsönt.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál: Höszel Rezső 1000, Kossuth Asztaltársaság Vasvitéz alapja 1000, Burzán Demeter katona a frontról 50, Csányi József katona 500, Vannay Gyula 1000, Farkas Sámuel 500. Összes jegyzés eddig 1,622.000 korona.

A Viktoria Takarékpénztárnál ma 1700, eddig összesen 747.000 koronát jegyeztek.

Elhalasztottak

az orosz offenzívát.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Rotterdam. A Daily Cronicle jelenti Pétervárról, hogy az ideiglenes kormány a döntést az orosz offenzíva felett egyelőre elhalasztotta.

Zürich. A Secolo jelenti Szalonikiból: A szalonikii fronton ismeretlen okból az orosz csapatokat eltávolították és egyelőre a front mögé vitték.

Hága. A Times jelenti Pétervárról: Legközelebb entente jegyzék fog Pétervárra érkezni, amelyben a szövetségesek ki fogják nyilatkoztatni hadicéljaikat.

Stockholm. Haparándából érkezett utasok szerint Péterváron újból komoly zavargások vannak. Teljes anarchia uralkodik és az intelligencia elhagyta a várost.

Kopenhága. A pétervári ügynökség jelenti: A katonai és munkás-tanácsban biztos többsége van annak, hogy Oroszország váljon el szövetségeseitől. A legközelebbi időben a jelenlegi kormányt tisztá szocialista kormány fogja felváltani. A nép Péterváron tüntet, le a kormánynyal, éljen a kommun, jelszavakkal. A katonák szökésének száma napról-napra szaporodik.

Zürich. Stockholmon át érkezett táviratok szerint az orosz parasztság legnagyobb része határozottan állást foglal a háború folytatása és Kerenski offenzívája ellen. A parasztszók között mindinkább terjed a hiedelem, hogy Kerenski Angliának tisztezt ügynöke.

H I R E K.

— **A király elutazása.** A Budapesti Tudósító jelenti: Öfelsége ma este 10 órakor Bécsbe utazott.

— **Nincs osztrák kormányválság.** Bécsből jelentik: Az osztrák kormány küszöbön álló rekonstrukciójáról elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak.

— **Mária-Terézia-rend a bolgár királynak.** A sajtószállásról jelentik: Károly császári és apostoli királyi felség Ferdinand bolgár királynak a katonai Mária Terézia-rend nagykeresztjét adományozta és a kitüntetést 7-én személyesen adta át.

— **A katonaképviselők szabadsága.** Budapestről telefonálja tudósítónk: A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy a magyar országgyűlés katona tagjainak szabadságát folyó hó 18-ig bezárólag meghosszabbították.

— **Esküvő.** Fényes esküvő színhelye volt a angyalkuti római katolikus templom. Seprősi Czárán Géza dr. Aradmegye szolgabírája vezette oltárhoz bájos urját, Mayer Magdát. Ezt megelőzőleg június 5-én volt a polgári esketés, melyet Antalfy Lajos dr. Aradmegye főszolgabírája végzett. Az egyházi esküvőn előkelő társaság vett részt. Fuchs plébános magasan szárnyaló szép szavakban ecsetelte a házastársak nehéz, de magasztos kötelmeit. A násznép sorában jelen voltak: Botos vőfély Zubor Imre dr. ügyvéd; kószorus párok: Mayer Nóra — seprősi Czárán István huszárszászlós; Czárán Titi — talpasi Kabdebó Antal főbíró; Czárán Ily — Király Bandi; Tormássy Mady — Lukács István dr. főispáni titkár; Fábrián Lulu — vizmai Lukács Géza; Király Ella — Sármezey Miklós. Résztvettek még: Czárán Gézáné — Porcia Lajos gróf huszárkapitány; Mayer Béláné — seprősi Czárán Géza; gróf Porcia Lajosné — asebani Tormássy Dezső ezredes. Tormássy Dezsóné — talpasi Kabdebó István; Kabdebó Istváné — koltai Vidos Géza utaszkapitány; Király alezredesné — Fábrián Margit — Antalfy Lajos dr. főszolgabíró. Az esküvő után Porcia Lajos gróf kastélyában volt az ebéd, mely után az ifju pár több napi tartózkodásra a seprősi családi birtokra utazott.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter Embey Iván királyi tanácsosi címmel és a VI. fizetési osztály jellegével felruházott pénzügyi tanácsost, aradi pénzügyigazgatót a VI. fizetési osztályba és Botka István királyi tanácsosi címmel és a VI. fizetési osztály jellegével felruházott pénzügyi tanácsost, dévai pénzügyigazgatót a VI. fizetési osztályba nevezte ki.

— **Kitüntetés.** A király megparancsolta, hogy az ellenséggel szemben vitéz magatartásáért Peskár János 33. gyalogezredbeli hadnagynak a legfelsőbb dicsérő elismerés újolag tudtára adassék.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter Hunyady László dr. aradi kir. járásbírósi joggyakornokot az aradi kir. törvényszékhez jegyzővé, Krisán Márk és Bucsy József dévai, Wallner György magyarpécskai számtisztet a X. fizetési osztályba pénzügyi számellenőrökké, Nagy Dezső dr. fővármhivatali segéd tisztet az aradi kir. fővármhivatalnál jelen állomáshelyén való meghagyás mellett a X. fizetési osztályba fővármhivatali tisztte nevezte ki.

— **A legtöbbli sorozottak önkéntességi joga.** A hivatalos lap közli a honvédelmi miniszter rendeletét, amelyben az ismételt pótszemle alkalmával alkalmasnak talált 1867—1893. évi születésű népfelkelők önkéntességi

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Az új miniszterelnök programja.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Eszterházy Mór gróf miniszterelnöki kinevezése olyan váratlanul történt, hogy még programját sem lehet tudni. *Választójogi programja állítólag messze túlhaladja nemcsak Tiszaét, de még Wekerle álláspontját is.* A kiegyezés kérdésében, hír szerint sikerült néhány nappal ezelőtt Apponyt merev álláspontjától eltéríteni. Ez volt az alapja az a-nak idején kiadott kommunikének, amely azt mondotta, hogy az ellenzéki pártok egységes álláspontra jutottak minden kérdésben és így nincs semmi akadálya annak, hogy a király ellenzéki politikust bizonny meg a kormány alakítással és ezzel utazott Eszterházy Mór gróf Bécsbe. A kiegyezés kérdésében mutatkozó eltérések miatt titkos értekezletet is tartottak és ez alkalommal sikerült az ellentéteket eloszlatni. Eszterházy Mór gróf illetékes helyen tudatta ezt a körülményt és ezzel eleget tett megbízatásának. Ugyanekkor Burián báró is hasonló jelentést tett az uralkodónak.

Amikor a király ma délelőtt Budapestre

érkezése után kihallgatta a nála megjelent politikusokat, újból érdeklődött a helyzet iránt és azt a tapasztalatot nyerte, hogy Wekerle kormányalakítása elé ellenzéki részről nehézségek állanak. Így került előtérbe Eszterházy Mór gróf. Az új miniszterelnök köré egyelőre a pártokivüliek, az alkotmánypártiak, a néppártiak, de az Apponyi pártiak is egész határozottsággal csatlakoznak. Alig hihető azonban, hogy a kabinetben egy munkapárti is tárcát vállalna, mert a munkapárt szilárdan ragaszkodik álláspontjához, úgy, hogy valószínűleg nem koncentrációs, hanem kisebbségi kabinet lesz. Egyébként Apponyinak az Aradi Közlöny más helyén közölt nyilatkozatából kitűnik, hogy Eszterházy Mór gróf megbízatásának átmeneti jellege van.

Budapest. Ma este tíz óra után Eszterházy Mór gróf miniszterelnök igen hosszan tárgyalt Vázsonyi Vilmosmal a Bristolban. Valószínű, hogy miniszteri tárcát ajánlott fel neki. Az új kabinetben Bethlen István gróf Erdély helyreállításának minisztere lesz és államtitkára minden valószínűség szerint Ugron Gábor lesz.

jogáról intézkedik. A rendelet részletesen megszabja, hogy az egyes csapattestekhez hány önkéntest lehet felvenni, azonkívül utasítással szolgál a felvételi kérvény elkészítésére és benyújtására vonatkozólag.

— **Halálozás.** Hoschek Antal nyugalmazott es. és kir. őrnagy, több érdemrend tulajdonosa Aradon meghalt. Temetése ma délután 4 órakor volt az Akác-utca 11. számú házból katonai pompával.

Pécsről írják: Farádi Vörös Híador nyugalmazott máv. főfelügyelő meghalt 64 éves korában. Az elhunyt felesége, Ruck Vilma, öt gyermeke: Fáy Andor dr.-né, Derlik Imre dr.-né, Tietze Oszkár 69-es százados felesége Margita, fia Miklós, dzsidás főhadnagy és Györgyike leánya, két fivére, Vörös László v. b. t. t. és Tibor honvédezerede, valamint 94 éves édesanyja, Vörös Pálné, szül. Kiss Antónia gyászolják.

— **Sírköszöntés.** Az aradi izraelita betegápolási és temetkezési szent egyet néhai orvosa és az ált. fenntartott izraelita kórháznál több mint öt évtizeden át működött főorvosa emlékeztére az elhunyt sírhantján emlékkövet állított fel, melynek beszentelése június 10-én, vasárnap délelőtt 11 órakor fog megtartani. Néhai Schuster Illés egy fél századot is meghaladó ideig a legnagyobb önzetlenséggel, áldozatkészséggel és odaadással tett eleget hivatásának és az izraelita szentegylet ezen emberbaráti működése iránti el nem muló hálójának és elismerésének kívánta bizonyosságát adni a tiszta emberszeretet ezen példája iránt. — Néhai dr. Schuster Illésnek, volt kórházi főorvosának az aradi chowra kadisa az aradi zsidó temetőben diszes síremléket emeltetett, melynek ünnepélyes felavatása vasárnap, j. hó 10-én d. e. 11 órakor fog megtörténni.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az Aradi Polgári Takarékpénztár 200 koronát, Nattland Bernát vezérigazgató pedig 100 koronát adományozott a hadikiállítás alkalmából a 33-ik gyalogezred rokkantlapjának. A nemes adományokért ez uton is hálás köszönetet mond a 33. gyalogezred pótzászlóaljának parancsnoksága.

— **Helybéli és vidéki viszonteladók részére tábori dobozok, levelező-lapok, csomagoló- és levelepapírosok, papírzacsok, képes levelező-lapok, papírszálvéták, noteszek stb. legolcsóbban Kerpel Izsó papírnagykereskedésében**

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Biztosítva van a cséplési szén.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az ország életére néző folytonosságát hivatnak biztosítani a közel jövő napjai, azok a nagyjelentőségű hetek, amikor az ez évi termés rendre dől az arató kaszája alatt s a cséplőgépek szakadatlan munkája nyomán a zsákok milliói telnek meg a kitartást jelentő gabonaművel. Ha valamely időnek munkáira, úgy erre minden bizonnyal a legnagyobb gonddal kell előkészülnie az országnak, ép ezért érthető és helyeselhető volt Arad városának az az előrelátása, amellyel e munkák legfontosabbikát, a csépléshez szükséges szén lekötésével és leszállításával már jó előre biztosítani akarta és biztosítani tudta. Hogy mennyire nem volt ez könnyű feladat azt át tudja látni mindenki, aki csak egy kevéssé is tájékozva van azon nehézségekről, amelyekkel ma a szén beszerzés jár.

Az a körülmény, hogy a magyar királyi államvasutak a közlekedés biztonsága érdekében óriási széntartalékokat gyűjtenek össze, továbbá az a tény, hogy a bányafa szükségletet ma Romániából kell fedeznünk és a fa ellátásban kénytelenek vagyunk szén adni át a megszállott Romániának, megnehezítik az ország szénellátását s bármennyire tapasztalható is a kormány gondossága az aratáshoz szükséges szénmennyiségek leszállítása érdekében, elkerülhetetlen az, hogy a cséplési munkálatok esetleg októberig elhúzódjának.

A gazdasági szék Arad cséplési szénszükségletét 35 vagonban állapította meg. A szükséglet tedezésére a Kneffel Károly és fia cég kapott megbízatást, mely cégnek a főnöke, Kneffel Lajos nyomban személyes érintkezésbe is lépett a szék központtal. Az ország elsőrendű érdeke lévén a termés eredményének mielőbbi kicséplése, a szénközpon biztosította Arad városának a szén adni oly lépen, hogy annak egy része, 15 vagon már július második feléig le lesz szállítva, a fennmaradó 20 vagon pedig apróbb részletekben és folytonos szállítással kerül Aradra az őszi hónapokig.

Gazdáinkra ép úgy, mint a nagy közönségre megnyugtató mindenestre az, hogy a csépléshez szükséges szénünk biztosítva van.

— **Szünetelő gázgyár.** Mint értesülünk a Isibachi gázgyár szénhiány miatt május hó 26-án kénytelen volt üzemét teljesen beszünetelni. A zágrábi városi gázmű jelenleg szintén nagy szénhiánnyal küzd, s ha rövidesen nem lehet segíteni, akkor Zágrábban a gázgyári üzembeszünetelés ugyancsak elkerülhetlenné fog válni.

— **Birtokpolitika.** Több helyről kaptunk hírt, hogy pénzintézetek s egyesek abban a feltevésben, hogy a kormányválság miatt a tervezett birtokpolitikai javaslat zátonyra jutott, Erdélyben rávetették magukat a birtokspeculációra. Ezeket az üzérkedéseket, sajnos, ezidőszent senkinek sem áll módjában ellen-súlyozni, ami átmenetileg baj ugyan, de egyáltalában nem jelenti azt, mintha ezeket a spekulációkat utóbb meg ne lehetne torolni. Értesülünk szerint a kormány idevágó javaslatában úgy is tervbe vette a törvény visszaható erejének kimondását, — nem lehet tehát senkinek sem kétsége abban a tekintetben, hogy ezt a védelmi fegyvert a következő kormány sem fogja kiadni a kezéből. Az üzérkedőknek s azoknak, akik mint egy egy intézet strobmanjai most kövér zsákmány reményében halásznak a zavarásban, — a tonkára fog akadni még a szálla.

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

A 9 ujjú ember II. — az Apollóban.

— A szenzációs detektívdráma premiérje. —

A régi, fútró mozisikerek emlékei tértek vissza ma este az Apolló-színházba. Már a kora esti órákban nagy emberömegek lepték el a Zrínyi-utcát s az Apolló-színház mind a két pántára szinte oszrom alatti állott. Jóval az előadás előtt elkelték az összes jegyek s azok az emberek, akik nem gondoskodtak idejében jegyről, kimaradtak „A 9 ujjú ember II.” mai premiérjéről.

A szenzációs detektívdráma első részére bizonyára emlékszik a közönség. A legszenzációsabb filmek egyike volt. A ma bemutatott második rész, amelynek különálló cselekménye van, csupán a főszereplők: a 9 ujjú gonosztevő és a detektívek ugyanazok, még szenzációsabb. A 9 ujjú gonosztevőnek az a célja, hogy rendkívül fontos okmányokat szerezzen meg, s zseniális módon birtokába is jut azoknak. A hogy azonban kiderül az okmányok eltűnése, a detektív nyomában van, s üldözi. Idegfeszítő jelenetek következnek. A detektív veszedelmes helyzetbe kerül. Már-már azt hiszi a közönség, hogy a detektív a haramiák kezei közé kerül, míg aztán sikerül támadóit ártalmatlanná tenni.

Csak a 9 ujjú ember siklott ki a kezei közül. A detektív tovább üldözi. Izgalmas autómobil és vonathajszák játszódnak le szemünk előtt, aztán a detektív rendkívül zseniális trükkkel kelepebe csalja a gonosztevőt és a bűntársát.

A nagyszabású detektívdráma oly páratlan sikert aratott ma bemutatóján, hogy minduntalan felzúgott a publikum tapsvihara, amellyel tetszésének adott kifejezést. A grandiózus kép pompás mellékfilmekkel együtt még két napig marad műsoron.

Homunculus halála.

— A szenzációs sorozat utolsó része az Urániában. —

Minden évadnak meg van a maga külön eseménye, mely azután a népszerűség csúcspontján forró lázban lobban ki. Ilyen volt a Homunculus-láz, mely olyan izgalomba ejtette a mozi kényes izlésű közönségét, ami példátlanul áll a maga nemében. A Homunculus-láz keletkezése az Uránia színház előadásaihoz fűződik és a közönség a filmsorozat minden egyes megjelenésénél méltányolta is azokat a művészi értékeket, melyeket a Homunculus-film rendkívülisége nyújtott és aminek keretében Olaf Föns a filmszínészet remekét produkálta.

A Homunculus-filmek koncepciója volt étségkívül a mozdívarabok között a legszen-

Tikkasztó melegben, a test kimerülésekor, fárasztó munkánál, gyaloglásnál, sportolásnál közismert

a Brázay Menthol sóborszesz csodás hatása!

III-7179

zácósabb. (Ezt nem a magunk véleménye alapján állítjuk, a közönség számos esetben adta már elragadtatásának tanujelét, a mi hivatásunk csupán a közönség elismerésének tolmácsolására szoritkozott.) A Homunculus-filmsorozat öt részében az izgalmas drámai bonyodalmak egész sorát kapjuk, megtaláljuk bennük azokat az értékeket, melyek minden irodalmi mű sikereinek nélkülözhetetlen tényezői, ilyenek a cselekmény nemes kibontakozása, az itt-ott megcsillanó, meleg színtel, a jeleneteknek nem a véletlen helyzetekre alapított kialakulása, hanem a karakterek szerinti kidomborodása és más ilyen körvonalozott részletalkotás. A hatodik Homunculus film azonban már nem a drámaiság változatait forgatja és bonyolítja, hanem az utolsó utnak, a küzdelmes Vég-nek tragikus fenségességét állítja elé. Magasan fölötté áll a sablonszerű elintézésnek, a hirtelen és indokolatlanul bekövetkező elmúlásnak. Homunculus gigászi erejét megismerte már a világ, mely nem tudta őt legyőzni, minthogy a természetfölötti eredet felruházta őt rendkívüli energiával és teljesítőképességgel. Homunculus régi, hűséges famulusa már évek előtt elpártolt tőle, mert meg akarta akadályozni a világ összeomlását, az emberiséggel való leszámolást, amit Homunculus kegyetlen bosszútól hajtva tüzött ki maga elé célnak. És a famulus, aki tanuja volt Homunculus születésének és így ismerte a tudomány legelrejtettebb titkát is, elkészíti a második mesterséges embert, az ifjabb Homunculust, akit maga nevel és egész nevelésébe azután azt a hajhatatlan gyűlöletet oltja bele, mely az első, immár öregségbe görnyedő Homunculus megölésére adja meg a lendítő erőt. Most következik azután a két lombikban született testvérgyilkos harcra egymás ellen. Megöli ifju testvérét, de ő is tragikusan fejezi be hányatott életét. Olaf Fönss mindkét Homunculust mesteri hivatottsággal adta.

* **A 9 uju ember** a Nordisk filmgyár detektív slágere legközelebb az *Erzsébet mozgósínházban*.

* **2 szenóaclós sláger** vasárnap az *Erzsébet mozgósínházban*. Az egyik a négylábú hős, egy minden tekintetben elsőrangú amerikai cowboy-dráma, melyben a főszerepet egy rendkívüli ügyességgel betanított ló játssza. A második sláger az általánosan ismert „Vig özvegy” Lehár szerzeménye, amelynek minden jelenőjével felülmúlja a színpadon aratott nagy sikert. Legközelebb Róbert Warwick szenzációt keltő alakításával a *Királytigris II.* része kerül bemutatásra.

AVI. HADIKOLCSON eredményének nem szabad a korábbiak sikere mögött maradnia

A szerkesztésért felel:

Rudnyánszky Endre távollétében
Stauber József.

NYILTÉR.

(Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget)

ARADI KÖZLÖNY

1917. évi június hó 1-től új előfizetést nyitottunk az „Aradi Közlöny”-re.

Előfizetési árak

helyben és vidéken:

Egész évre . . . . . 36 K.
Fél évre . . . . . 18 „
Negyed évre . . . . . 9 kor.
Egy óra . . . . . 3 „

Tessék mutatványszámot kérni.

Limbeck János és fia „Első m. kir. szab. ércokoporsógyára és temetőrendező-vállalata” Arad.

Özv. **Hoschek Antalné** született **Javorszky Janka**, úgy a maga, mint fia **Imre**, valamint menyje **Hoschek Imréné** született **Wajkowszky Irén**, unokája **Hoschek Jankica** és a kiterjedt rokonság nevében is mély fájdalommal tudatja a felejtethetlen jó férj, illetőleg édesapa, nagypapa, após és szerető rokon

Hoschek Antal,

osász. ktr. nyugalmazott őrnagy, több érdemrend tulajdonosának,

folyó évi június 6-án, este fél 10 órakor bekövetkezett elhunytát. Felejtethetlen kedves halottunk hült tetemeit folyó hó 8-án délután 4 órakor katonai pompával Akác-utca 11-ik számú saját házából a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint a felső temetőben lévő családi sírhelyben örök nyugalomra helyeztük.

Pihenése csöndes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1917. június hó 8. 3773

Osztrák-magyar bank.

Az 1917. évi június 5.^{én} megtartott kisorsolásnál kisorsoltatott:

4°/_o, 50 éves, forintról szóló záloglevelekben
6,483.000 K és

4°/_o, 50 éves koronáról szóló záloglevelekben
742.000 K.

Az 1917. évi június 5.^{én} kisorsolt záloglevelek 1917. évi október 1.^{én} fogva úgy a jelzáloghitelpénztárnál Bécsben, valamint valamennyi bankintézetnél ki fognak fizettetni.

A f. é. június 5.^{én} kisorsolt és a korábbi kisorsolásokból még fel nem vett 4°/_o záloglevelek számjegyzéke a nevezett pénztárnál és valamennyi bankintézetnél kívánatra ingyen kiszolgáltatik.

A kisorsolt záloglevelek kamatoztatása az illető kisorsolás után legközelebb következő szelvényhatáridővel megszűnik, tehát a f. é. június 5.^{én} kisorsolt zálogleveleket illetőleg 1917. évi október 1.^{én}.

Bécs, 1917. évi június 5.^{én}

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Popovics
kormányzó.

Wolfrum
főtanácsos.

Schmid
vezérigazgató.

3760

Almolnári állás Szálloda és vendéglő megnyitás!

betöltendő a mezőhegyesi
ménésbirtok gőzmalmában,

Fizetése havonta 90 korona, utólag fizetve, naponta 1 liter tej, negyedévenként 3 m³ dorongfa, 1 szobás lakás mellékhelyiséggel és a megöröült és darált termények minden négy métermázsája után egy fillér forgalmi százalék. — A malom csak nappal van üzemben. Előnyben részesülnek, akik a magas-órlelésben jártasságukat ókmányilag igazolni tudják. — Az állás folyó év július hó 1-én foglalandó el. — Jelentkezők tartoznak a ménésintézeti orvos felülvizsgálatának magukat alávetni. — Csakádi állapot is közlendő. — Közelben lakókra esetleges személyes jelentkezés előnnyel járhat, utiköltség azonban csak a felfogadottnak térítették meg. 3758

Értesitem a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy a Hajó-utca 7. és Boezkó-tér sarkán levő

„Magyar Király” szállodát és vendéglőt

átvettem és azt saját felügyeletem alatt tovább vezetem. — Jó magyaros hideg és meleg konyha, Meisztrovits-féle magyarádi és mokrjai hegyaljai borok. — Havi étkezés úgy a vendéglőben, mint házhöz hordva elfogadtatnak. — Tiszta vendégszobák méltányos árban. —

Ünnepélyes megnyitás nagy disznótoros vasorával június 9-én, szombaton és 10-én vasárnap cigányzenével. 3774

A n. é. helybeli és vidéki közönség nagybecsű támogatását kérve kiváló tisztelettel: **Nádor Tódor.**

Vissakeres: huzás, napóga, bórásítás, ruh és számórboraj, feköly, degnat és sebek ellen biztos és gyors hatása. Szer a

Boroka-kenőcs,

nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely

3 K. nagy tégely 5 K. családi tégely 9 K. Hozzávaló borokszappan 4 korona. Készíti: Gerő Sándor Gyógyszerész, Nagy közös. 108. 7181 Aradon kapható: gútori Földes Kelemen és Földes és Héhs gyógyszerárban.

A kisjenői kir. járásbíróság.

1588—1917. szám.

Hirdetmény.

A kisjenői kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy az állítólag megsemmisült következő okirat: A Victoria Tak. és Hit. Intézet aradi bej. cég kisjenői fióklepének betétként elhelyezett s a betétek főkönyvének 448/III. lapján bevezetett 1916. év április 11-én betett 2700 K. és október 10-én betett 1100 K., összesen 3800 K. értékű átvétellel bíró Gr. k. Anna nevére fenntartás mellett kiállított 2886. sz. eredeti betétkönyvecske megsemmisítése iránt az eljárást Gr. k. Anna színtel lakos kérelmére folytatva tette. Ennek előző felhívja az okirat birtokosát, hogy a jelen hirdetésnek a Bud. pesti Közlönyben történt harmadszori beiktatását követő napról számított egy év alatt az okiratot a bíróságnál mutassa be, mert ellenkező esetben a bíróság azt a jelzett határidő letele után a folyamodó újabb kérelmére semmisnek fogja nyilvánítani.

Kisjenő, 1917. évi május hó 21. napján.

Nyisztor s. k. kir. bíró.

3772

AKI

házat, vagy földbirtokot

venni vagy eladni akar, forduljon bizalommal

Lustbader Adolf

ingatlanforgalmi irodájához Révay-utca 2. sz.,

ahol kisebb-nagyobb házak, birtokok előjegyzésben vannak. Megbízásokat ingatlanok eladására és vételére elfogadok.

Telefon 961. szám.

14880—1917.

Pályázati hirdetés.

Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékezetű József főherceg ur O. cs. és kir. fensége honvédf. parancsnokságának 25. évfordulója alkalmából s annak emlékére, a m. kir. honvédség árvái részére, az illetőségre való tekintet nélkül, létesített alapítványi helyek közül, jelenleg az Erzsébet leány árvaházban egy hely kerülhet betöltés alá, mely helyre ezennel pályázat hirtettedik.

- Az árvaházba való felvétel kellekét igazolandó:
- az, hogy a felvételt kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója,
  - vagyontalanság,
  - férlaváknál (azik tudniillik apátlanok, vagy anyátlanok) az életben levő szülő vagyontalansága,
  - hogy az árva 6. életévét már betöltötte és hogy a 12. életévet még nem haladta,
  - hogy ép testű és elméjű, a himlőn átesett, vagy ellene sikerrel beoltott.

Az árva kora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapota, a himlőoltás és a vagyontalanság köznevelési hitelesített orvosi és helynevelési bizonyítványai igazolandó. A kérelmek felszerelt bélyegtelens kérvények, melyekben a szülő

Arverési hirdetés.

Nehai Orosz László volt lippai lakos tulajdonát képező és Lippa község 2928. sz. tjkvben A. I. 1. sor — 642/o. hr. — 221. ö. l. szám alatt fevett — Lippa község földterei és a tüzeltő lakotanya mellett levő szilárd anyagból épített — 5 lakhelyiségből álló modern uriház 1917. évi június hó 17-én d. u. 3 órakor a nevezett arveres utján a legtöbbet ígérőnek szabad kézbe adni.

Közelebbi adatok Dr. Missits C. lippai ügyvéd irodájában nyerhetők. 3771

Lippa, 1917. június hó 6

Nehai Orosz László örökösai.

Az a. ad. kir. törvényszék.

P. I. 1581/1917. szám.

Idező hirdetés.

Az aradi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy „Codrul” takarékos hitelezet körös-börényi cég felpanesnek Kosar Tódor alperes ellen 2974 korona váltókeze és jár. iránt indított perében a per felvétele határidőre törölt és felhívta a feleket, hogy 1917. évi június hó 28. napján délelőtt 9 órakor hivatalos helyiségében I. emelet 63. szám alatt jelenjenek meg, egy-zeresmind pedig az alperes részére, aki ismeretlen helyen tartózkodik Amerikában, ügygondnokul ifj. Dr. Keresztes Gyula aradi ügyvédet nevezte ki.

A bíróság felhívja az alperest, hogy a fent megjelölt határidőn és órában meghatalmazott ügyvéd által jelenjen meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyettesíteni.

Arad, 1917. évi május hó 12. napján.

Mészáros s. k. t. e.nök.

3750

Cognac:

Keglevich, Dékány, Marty, Adriatica gyártmány,

valamint likőr és rum, palackokban beszerezhető nagyban és kicsinyben 2056

Weiszberger Sámuel utódánál

Körösvölgyi Palinkarakatár

Arad, Andrassy-tér 5. Telefon 651.

vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is felemlítendő, folyó évi július hó 15-ig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be, ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur O. cs. és kir. fenségehez fognak felterjesztetni.

Az alapítványi hely az 1917—1918. tanév kezdetén lesz betöltendő s a felvétel vagy fel nem vételéről az árvák hozzártartozóit Budapest székesfőváros tanácsa hatósági uton fogja értesíteni.

Arad, 1917. június hó 2.

A városi tanács.

FOG. MOHR JEANNETTA
vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikerrel működtem, tisztelettel értesitem a n. e. közönséget, hogy helyben: Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em. egy a mostani kor igényeinek megfelelő fogászati műtermet nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezelem ostozeimet foghuzás teljes részletekkel (fagyasztás után) Aranyhidak, aranykoronák, mindennemű kaucuk fogazatok, szájpadiás nélkül és légkamrával. Arany, ezüst, amalgam, porcellán és cement tömesek (plombák), mérsékelt díjazással mellett készíttetnek. Belső hártogatását kérve tisztelettel: Mohr Jeannetta, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. e. 8—12-ig, d. u. 2—7-ig. Védőkártya 24 óra belül kiegészíttetnek. 401

Magyar gyógyborok

Kituno minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vértképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sarkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosztó szer, linom fűszeres ízű, zsongnó, a gyomorra és belekre jóhatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegség részére és ott, ahol a condurongó kéreg javulva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepsin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nemcsak beszerezhető Acidus pepsin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

184

Rozsnyay Máttyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor . . . . . 1 kor. — fill.

Katonáknak

Szőrvesztő-Depillor.

fontos tudni, hogy ruha etük

kiirtására legjobb szer a PETRIS folyadék, ára 2 kor. és HADAR hintőpor, ára 2 kor.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt: ar, nyak vagy karokról, stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasításal 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpad gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-utca 22. szám.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.
Minden szó hirdetési ára 8 fillér. Vastagabb betűkkel 16 fillér.
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
A legkisebb hirdetés ára 1 korona.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig vesszük fel.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„Mindenki elhagyott“
Jellegű levelet kérem sürgősen átvenni. Gyula. 3762

Tengerész

szórakozás céljából tisztességes ismeretséget kötne fiatal úri leányokkal. Levelek teljes címmel „Tengeri repülő“ jellegűre a kiadóba kérek. 3779

Oktatás.

Javító-

és magánvizsgákra sikeres előkészítés. Cim Keresztúri fűszerkereskedés, Thököly Imre utca 44. 3777

Intelligens

kisasszony német órát ad házban és házon kívül. Cim a kiadóban. 3738

Alkalmazást keres.

3 deutsche Fräulein

mit schöner Aussprache, eine spricht perfekt ungarisch, ertalen raschen, billigen, deutschen Unterrichts. Die Wohnung befindet sich in der Stadt, nur Auskünfte in der Thököly Imre-utca No. 17. 3780

Mindenesnek,

esetleg főzőnőnek ajánlunk fiatal asszonyt kis gyermekével. Fizetésre nem reflektál, csak jó bánásmódra. Vidékre szívesen megy. Minorita-palota, a ház-mesternél. 3775

Jó irásu

kereskedelmi hallgató a szünidő alatt alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 3764

Jobb családból való

szerény igényű leány házi kisasszonynak ajánlunk, lehetőleg vidékre, vagy puszta. A háztartásban járatos. Cim a kiadóhivatalban. 3757

21 éves

hadmentes, fűszer, rövidáru szakmában ártas, német, román nyelvismerettel bíró segéd alkalmazást keres. surkony Péter, Vitális János cegnél, Szarvas. 3766

Gazdaságban

felsőiskolai tanuló szünidőre megfelelő állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3767

4 polgárt végzett

fiatalember gazdaságban irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 3739

Alkalmazást nyer.

Fűszerkereskedés segédei

keresek, ki románul is beszél. Schönbrunn Albert Kétegyháza. 3768

Keresek

gyermekkel banni tudó jobb leányt, ki a háztartásban segédkezik. Wittenberg Miksáné Nagyikinda, Erzsébet-ut. 3769

Gabona-üzletembe

mint a Haditermény bizományos keresek folyó évi július 1-re vagy 15-ére való belépésre egy gabona üzletben jártas, gabonához értő hivatalnokot és egy stenográfus és gépirni tudó leányt. Értekezni lehet Weisz Adolf Újradon. 3776

Ügyvédi irodámba

azonnal belépésre teljesen gyakorlott, gépirásban perfect, megbízható irnokot, vagy kisasszonyt keresek. Írásbeli ajánlatokat kérek. Dr. Parecz Béla ügyvéd, Bathyány-utca 27. sz. 3747

Gyakornoknak

4 középszályt végzett jó családból való fiú felvétetik Vojtek és Weisznál. 3761

Jóvalaló, megbízható

szakácsnő, ki a majorság neveléshez ért és vállalja, keresztetik vidékre 15. vagy elsejére. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők. 3744

Nyomdász-tanulónak

felvétetik két fiú, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ingatlan.

Magánház

a Varjassy Lajos utcában, modern, adómentes, 5 szobás, kerttel, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3781

Magánház

a belvárosban, szép helyen, értékes saroktelekkel, kerttel eladó. Bővebbet kiadóhivatalban. 3782

Eladó ház

egy 5 szobás, egy 3 szobás, több kis lakással, istálló, kocsiszínnel. Varjassy József-utca 6. 3560

Csernovits Péter-utca 25. sz.

emeletes bérházam. két utcára szülő, nagy üres telekkel. évi 5000 korona bérjövdelemmel, 50.000 koronáért eladó. Felvilágosítással szolgál Mihálik Béla, Gyorok. 3701

Magánház

3 szoba, fürdőszoba, 3 konyha, gyümölcsös kerttel, villany és vízvezetékekkel, eladó. Lipót-utca 8/a. 3740

Eladó

5 szobás modern magánház, szép gyümölcsös és szőlőskerttel. Andrányi Károly-utca 1. szám. 3756

Lakást keres.

Keresek

augusztus 1-re két szobás lakást mellékhelyiségekkel. Cimeket a kiadóhivatalba kérek. 3763

Kiadó lakás.

3 nagy szobából

és minden hozzátartozó mellékhelyiségből álló lakás, villanyvilágítással, a Szabadságtérhez közel, június 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 3347

Gyógyászat.

Dr. Sebajkovezky

lábizzadás elleni szere, biztos, kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona. Kapható Földes és Hehs gyógyszerertárban.

Vétel és eladás.

Eladó

egy alig használt fehér gyermekkosci Pécska-ut 2., az állomással szemben. I. emelet. 3778

Grenadin

himzett bluzok 22 koronáért, crepp bluzok 18 koronáért kaphatók Marospartí áruházban, Forray-utca. 2861

Eladó

4 hektó 18 éves hegyaljai 6-bor. Mera Draghina, Világos. 3711

Tégla

jöminőségben, nagy és kis mennyiségben, jutányos árban kapható. Jiraszek iroda, telefon 1097., vagy Lázár iroda, Hasszinger-utca 5., telefon 747. 2761

Eladó

egy jókarban levő 4 üléses családi hintó. Megtekinthető Arad, Mihály-utca 25. házszám alatt. 3608

Eladó háztartáskészítők.

Alig használt teljesen jókarban levő 2 darab „Styria“ kőitógép 1/2-es, 1/4-es, valamint 1 db. kőitógép jutányos árért eladó. Cim: Braun Berta Borossebés. 3688

Egy pár teljesen új

26-os csukott sandal kicsinyesség miatt eladó Bathyány-utca 23., I. emelet, jobb-oldal. 2711

Aranyat

legmagasabb napi áron veszem, vagy becsérelöm. Brandes, órás, József főherceg-ut 12. sz. 3621

Mozgógé

teljes felszereléssel, 8 lóerős Wohanka-féle nyersolajmotor olcsón eladó. Orosz Sándor, Totkomsól. 3735

Ajánlok

cirok szobaseprüt fanyéllal, I. rendű, valamint vesszőseprüt nagyban és darabonként. Osztas Gyula, Arad, József főherceg-ut 12. 3745

Száraz keményfa

kapa- és villanyelek jutányosan eladók. Altmann Ede, Wesselényi-ut. 3749

Használt ólom

megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7892

Egy alig használt egyenáramú
2 1/2 lóerős motor eladó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Különféle.

Ki tud róla?

Virok András 62. ezredbeli választ 1915. szeptember 5-én Galiciában eltűnt. Ha valaki tud róla értesítse hozzátartozóját, Virok Józsefet Nagyhalmagy (Aradmegye.) 3766

A m. radua-ménesi

központi szeszűző szövetkezetnél felvétetik évi fizetés, szabad lakás és fűtés javdalmazása mellett egy óvadékképes pénztáros, aki a könyveléshez is ért. Ugyanott megvételre kerestetik egy jókarban levő hidmárleg, egy kettős számú vas-pénzszekrény, szilva-cefre erjesztő kádak és hordók. Az ajánlatok aábbi címre keretnek: Bódy Bódog, a szövetkezet igazg. elnöke Úpálos, Aradmegye. 3702

Tyukszem

és minden borkeményedés ellen biztosan ható szer, Hehs gyógyszerész tyukszem-tapasza. A legmegrögzöttebb tyukszem a tapasz párnapi használata után leválik, a gyöttrő fájdalom azonnal megszűnik. Ára 1 korona. Hehs gyógyszerertár, Földes gyógyszerertár Arad. 12

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny“ részére felvételnek a Messenger-boy irodában, Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az „Aradi Közlöny.“

Asz angel

fájdalomcsillapító Bengue balsamot teljesen pótolja a Hehs-Földes-féle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue liniment. Ára 2 korona. Földes gyógyszerertár, Hehs gyógyszerertár. 12

Magyar királyi államvasutak.

Menetrend.

Ervényes 1917. év június hó 1-től.

Aradról Budapestre indul:
Gyorsv. reg. (csak katonáknak) 8:01
Személyvonat délelőtt . . . 11:18
Személyvonat este 8:43

Aradról Budapestre érkezik:
Gyorsv. d. u. (csak katonáknak) 1:25
Személyvonat este 8:20
Személyvonat reggel 5:46

Budapestről Aradra indul:
Gyorsvonat délután 2:10
Személyvonat reggel 7:50
Személyvonat este 9:30

Budapestről Aradra érkezik:
Gyorsvonat este 7:18
Személyvonat délután 4:46
Személyvonat reggel 6:58

Házeladások,

valamint kisebb és nagyobb birtokok eladását, parcellázását közvetíteni vállalkozunk. Az ország minden részében előjegyezve kis- és nagybirtokok. Aradon magán- és bérházak. Ajánlatokat, megbízásokat kér

Halmi József

adásvételi közvetítő iroda.
Lakás: Deák Ferenc-utca 5.
Telefon 726. 2369

Mesés szép lesz az a hölgy,
aki az
IBOLYA DORÉ CRÉMET
használja. Az arcórt vakító fehérre varázsolja és eltünteti mindenféle arctisztatlanságot. **Ára egy tégelynek 2.- K.**

Ibolya Doré szappan 3 kor., Ibolya Doré tej 1 K 50 fill. Ibolya Doré hölgypor 1 K 50 fill.

Tyukszem ellen | **Kellemes ízű limonádét**
a leghatásosabb szer az **Anagalin.** | mindenki otthon készíthet 1 adag **CITRAS-sal.**
Ára 1 korona. | Ára 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:
Hajós Arpád gyógyszerertárban
Arad, Andrássy-tér 22. szám.